

Zpravodaj o životním prostředí a lidských právech

číslo 38/39 // zima 2007/jaro 2008

Alarm č. 38/39

téma: ekoporadna
a 10 let NESEHNUTÍ

Pozvánky na aktuální akce

- 13. března 2008 proběhne od 18:00 v kanceláři NESEHNUTÍ (třída Kpt. Jaroše 31, Brno) tzv. Večer s NESEHNUTÍm k tématu Ekologické problémy doléhající na ženy v Zapatistickém hnutí. Přednáška PhDr. Marty Kolářové Vás přenesne do mexického státu Chiapas, kde se již 14 let odehrává sociální experiment Zapatistické komunity mayských indiánů. Nakolik se jim to daří, ukáže přednáška čerpající informace především z pozorování v rámci pobytu na mezinárodním Encuentru (setkání) s domorodci v létě 2007.

- 20. března 2008 proběhne od 18:00 další z tzv. feministických literárních večerů v knihovně NESEHNUTÍ (třída Kpt. Jaroše 31) na téma Genderová rovnost v jazyce. Téma představí Saša Andreasová (germanistka z Filozofické fakulty Masarykovy univerzity).

- 27. března 2008 proběhne v kanceláři NESEHNUTÍ (třída Kpt. Jaroše 31) od 18:00 další z tzv. Večerů s NESEHNUTÍm na téma „Život na Horním mlýně...“

Životem na Horním mlýně ve Křtinách nás provede jedna z obyvatel a obyvatelů Katka Jelínková.

- 10. dubna 2008 proběhne od 18:00 v kanceláři NESEHNUTÍ (třída Kpt. Jaroše 31, Brno) tzv. Večer s NESEHNUTÍm k tématu Existuje šetrná turistika?

Besedovat bude Petr Ledvina z Ekologického institutu Veronica. Ekoturistika, agroturistika, přírodní, dobrodružná, vesnická turistika a k tomu masová turistika. Má tato spousta pojmů vůbec nějaký obsah?

- 17. dubna 2008 proběhne od 18:00 v kanceláři NESEHNUTÍ (třída Kpt. Jaroše 31, Brno) tzv. Večer s NESEHNUTÍm s názvem Práva zvířat - únik z velkochovů

Projekci filmu z filmového festivalu za práva zvířat Otevři oči uvede a po filmu bude besedovat Tomáš Popp, předseda o. s. Svoboda zvířat.

Projekce filmu Peaceable Kingdom (70 min.), příběhu hospodářských zvířat z pohledu farmářů, kteří transformují konvenční zemědělskou farmu do záchranné stanice. Ukazují neuvěřitelné podmínky velkochovů, stejně jako další vývoj zachráněných zvířat v rámci jejich království míru. Jedná se o dokument od Heart of Tribe.

Jaký si to uděláš – takový to máš! Aneb proč je důležité plánovat využití prostoru a území

Autor: Jiří Koželouh, koordinátor Ekologické poradny NESEHNUTÍ

Veškeré činnosti člověka (společenské, ekonomické, kulturní atd.) se odehrávají v určitém prostředí, jehož základem je zemský povrch – území. Prostředí je souborem přírodních a sociálních faktorů, které ovlivňují živé bytosti a lidskou činnost. Prostředí zahrnuje jak hmotné, tak i nehmotné okolí zkoumaného předmětu, jevu nebo jedince (Maier, 2004).

Prostorovým plánováním se rozumí plánování všech složek prostředí, včetně prostředí společenského. Zahrnuje opatření ke koordinaci územních (prostorových) dopadů ostatních odvětvových politik tak, aby bylo dosaženo rovnoměrnějšího rozdělení prvků ekonomického rozvoje mezi regiony. Cílem je vytvoření racionálnější organizace využití území a propojení mezi těmito typy využití tak, aby byly vyváženy požadavky na rozvoj s potřebami ochrany životního prostředí a aby bylo dosaženo sociálních a ekonomických cílů (Maier, 2004).

Územní plánování (někdy také fyzické plánování) je podmnožinou prostorového plánování a soustřeďuje se především na funkční využití území a změny hmotných složek prostředí, i když vzájemnou provázanost hmotného a společenského prostředí nemůže opomíjet. Prostřednictvím racionalizace prostorového rozmístění aktivit a jejich regulace se územní plánování snaží o harmonizaci činnosti člověka a přírodních procesů (Maier, 2004). Nebo jinak - územní plánování je obor lidské činnosti, který řeší správné umístění staveb, rozmístění různých činností v území a jejich vzájemné vazby. Dopravní dostupnost a hospodárné využití ploch má

podstatný vliv na rozvoj území, na úroveň životního prostředí, na život lidí, sociální politiku, ochranu zdraví a bezpečnost, ale i na ekonomický rozvoj (ÚUR, 2007).

Územní plánování je tématickým zaměřením Ekologické poradny NESEHNUTÍ. Naše ekoporadna samozřejmě zajišťuje poradenství v mnoha oblastech (od odpadů přes ochranu zeleně až po ochranu zvířat proti týrání) a neodmítá žádné dotazy, ale přece jenom v oblasti územního plánování a zejména pak zajišťování ochrany přírody a životního prostředí v rámci územně plánovacích procesů se snažíme být více v obraze a sami navrhnout věcná řešení a postupy, případně se i aktivně zapojovat do plánování. Proč považujeme územní plánování za důležité? Jednoduše proto, že se v něm skrývají příležitosti k řešení celého komplexu problémů ochrany přírody a životního prostředí. Proces územního plánování navíc předchází rozhodování o konkrétních záměrech v území a fakticky určuje směr, možnosti i limity lidského působení. Pokud se dostanete k řešení například výstavby kancelářských budov, můžete se být jisti, že stupeň podrobnosti, s jakým je problematika výstavby kancelářských budov řešena v tom kterém územním plánu, výrazně ovlivní vaše možnosti usměrnit takový záměr. Například pokud bude územní plán obsahovat regulace z hlediska výšky budov, umístění parkování v podzemí či budově, ozeleňování apod., je naděje, že se investor takového kancelářského komplexu nemůže na daném území chovat, jak se mu líbí. Pokud územní plán vymezí pro nákupní centra jen konkrétní plochy (například v opuštěných průmyslových či vojenských areálech), nebude vůbec možná debata o výstavbě

nákupního centra někde za městem na zelené louce. Pokud územně plánovací dokumentace umožní v plochách pro služby a obchod (umístěných v centrálních částech města) výstavbu prodejen pouze např. do velikosti 1000m² prodejní plochy, stanoví nutnost rozdělení plochy, omezí parkování v terénu, bude regulovat vzhled a proporce budov apod. a v budoucnosti nebude nutné se zabývat návrhy na umístění diskontních krabicovitých prodejen v centru či hypermarketů na polích za městem.

Dá se říci, že neúčastnit se procesů plánování prostoru a území a účastnit se jen rozhodování o konkrétních záměrech je málo efektivní a často předem odsouzeno k nezdaru. Samozřejmě velmi často není jiná možnost, neboť územní plánování probíhá jednou za čas a nikde není psáno, že vaše připomínky a náměty budou reflektovány.

Smysl a důležitost územního plánování jsou nyní zřejmé a dostáváme se k tomu, jak vlastně územní plánování v České republice probíhá. Je třeba zmínit, že je upraveno zákonem č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu. Tento zákon rozlišuje územně plánovací podklady (nezávazné odborné dokumenty o poměrech v území, jehož rozvoj a ochranu chceme plánovat) a územně plánovací dokumentaci (samotné závazné dokumenty upravující využití a činnosti na území). Základním dokumentem územního plánování v České republice je Politika územního rozvoje, která shrnuje požadavky na územní plánování na celorepublikové úrovni a nepatří mezi územně plánovací dokumentace dle zákona – jedná se o koncepci, strategický dokument. Pro její posuzování a tedy i účast veřejnosti platí postup SEA (posuzování vlivu koncepce na ži-

DISTRIBUCE

M. Višňková, V. Povolná - „Azbest a paragrafy; Skládkování a paragrafy: Právní rádce obtěžovaného občana“ (EPS, 2006): právní úpravy azbestu a odpadovému hospodářství v ČR, ochrana veřejného zdraví a ovzduší, skládky a podmínky povolování, provozu ad. Cena 150 Kč

* M. Bernar - „Ochrana životního prostředí v hornictví“ (EPS, 2005): praktický právní manuál popisuje negativní vlivy těžby na životní prostředí, možnosti ochrany využívání ložisek v jednotlivých fázích, ekonomické nástroje ochrany životního prostředí a obsahuje i souhrn vývoje horního práva v ČR a také současnou právní úpravu. Cena 150 Kč (i jako CD - rozšířená verze knihy, cena 50 Kč)

* V. Povolná - „Právo v ochraně ovzduší: Právní rádce obtěžovaného občana“ (EPS, 2006): praktické případy a základní právní úpravy v oblasti ochrany ovzduší - přehledný návod pro každého, kdo se cítí být obtěžován zápachem či jinými emisemi. Cena 150 Kč (i jako CD - rozšířená verze knihy, cena 50 Kč)

votní prostředí). O přijetí rozhoduje vláda ČR (zákon č. 183/2006).

Dalším dokumentem jsou Zásady územního rozvoje kraje (vytvářející jako územně plánovací dokumentace konkrétního kraje ČR). Zásady jsou vytvářeny pro celé území kraje a každý může od zveřejnění do veřejného projednání (včetně průběhu konání) podávat připomínky. Zásady vydává zastupitelstvo kraje (zákon č. 183/2006).

Nejdůležitějším dokumentem je Územní plán obce - proces vytváření těchto dokumentů začíná návrhem zadání, které musí být zveřejněno na úřední desce obce a je možné k němu podávat 30 dnů připomínky. Po schválení zadání zastupitelstvem obce je vypracován koncept územního plánu, který je po dobu 30 dnů k nahlédnutí veřejnosti, koná se jeho veřejné projednání. Do 15 dnů po projednání je možné uplatnit připomínky. Po konceptu následuje návrh územního plánu, který je opět nejméně 30 dnů k nahlédnutí a koná se veřejné projednání, do jehož data může každý uplatnit svoje připomínky. K územnímu plánu se může občan/ka vyjádřit i v rámci řízení SEA, kterým nový územní plán prochází. Územní plán vydává zastupitelstvo obce (zákon č. 183/2006).

Nejpodrobnějším dokumentem je Regulační plán, který se vydává pro část území, které je z nějakého důvodu důležité a je vymezené zásadami územního rozvoje kraje nebo územním plánem obce a rozhoduje o něm zastupitelstvo kraje či obce. Na územích upravených regulačními plány se již nevydávají územní rozhodnutí o konkrétních záměrech a stačí pouze vydat stavební povolení (z.č. 183/2006).

Proces územního plánování je samozřejmě průběžný a přijetím dokumentu rozhodně nekončí. Územně plánovací dokumentace může být upravována (příslušným úřadem) nebo měněna (příslušným zastupitelstvem). Projednávání úprav je uzavřený proces

bez zásahů veřejnosti, změna územního plánu (změny závazné vyhlášky, kterou je vydáván) probíhá obdobně jako přijímání nového územního plánu i s možnostmi účasti veřejnosti.

Na procesy vytváření a přijímání územně plánovacích dokumentací navazují územní a stavební řízení. O tom snad někdy přistě. V tomto článku už je prostor jen na závěrečné přiblížení pojmu udržitelný rozvoj a jeho souvislosti s územním plánováním.

Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který zajistí potřeby současných generací, aniž by bylo ohroženo splnění potřeb generací příštích a aniž by se to dělalo na úkor jiných národů (Zpráva Brundtlandové, 1987).

Lze tedy vymezit cíle udržitelného rozvoje (ÚUR, 2007):

- 1) udržitelná úroveň čerpání přírodních zdrojů včetně území a energie
- 2) stabilita, popřípadě dynamická rovnováha ekologických systémů
- 3) udržitelná forma a udržitelná míra ekonomického rozvoje
- 4) soudržnost mezi sociálními skupinami a regiony a sociální propustnost
- 5) snížení rizik dopadů přírodních katastrof a selhání infrastruktur

Hlavním předpokladem dosažení udržitelnosti územního plánování ve smyslu zachování ekologické stability území je ucelenost a komplexnost územního plánování. V rámci uceleného územního plánování je nutné (Diefenbacher a kol, 2007):

- upřednostňování vnitřního rozvoje před vnějším
- co největší omezení spotřeby nových ploch a s tím související požadavek na vytvoření podmínek pro rekultivaci nepoužívaných průmyslových areálů - brownfields (je třeba nabízet plochy a v konkrétních případech i podporu rekultivace z veřejných prostředků)
- zavedení regulativ, která zajistí dostatečnou ochranu životního prostředí (ovzduší, voda, krajinné ekosystémy apod.)
- ochrana či opětov-

né zpřirodění území hodných ochrany a jejich certifikace jako chráněných území,

- vytváření uceleného a udržitelného regionálního systému mobility (podpora ekologické dopravy, veřejná logistická centra pro podporu vyřízení železniční nákladní dopravy)

- příprava společných územních plánů a zajištění návaznosti sousedních plánů

- maximální možná míra zapojení veřejnosti do územního plánování

Tento článek samozřejmě nemohl a ani nechtěl vyčerpat téma územního plánování. Proto pro více informací doporučuji stránky <http://www.uur.cz> či <http://ekobrana.cz> (sekce Nový Územní plán Brna) nebo kontaktování naší Ekologické poradny.

zdroje:

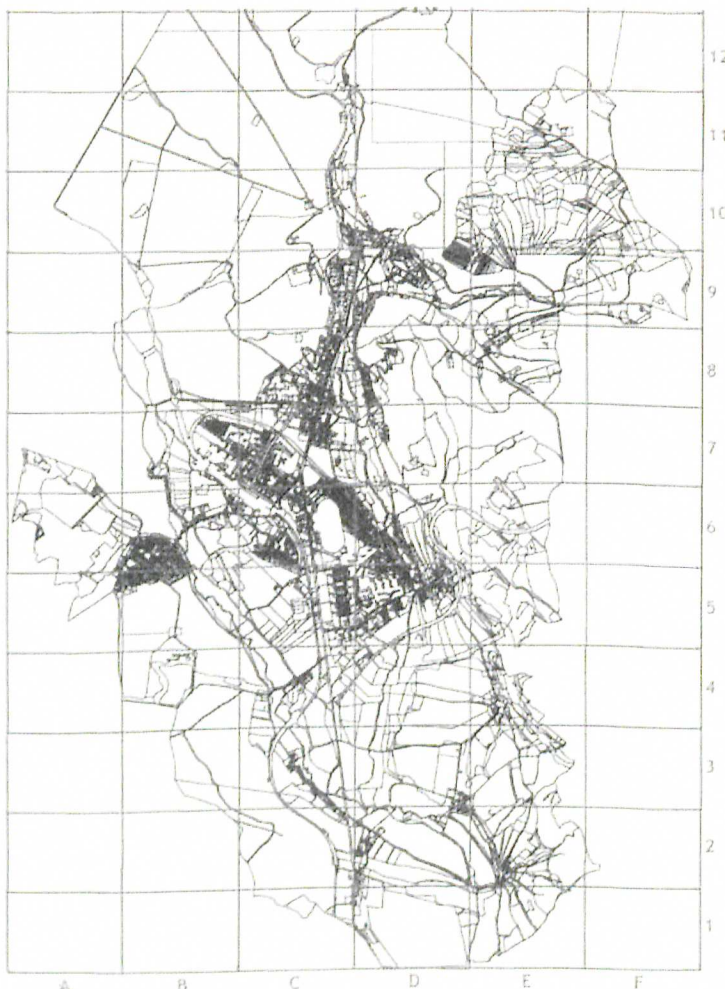
Maier, K.: Územní plánování, 2. vyd., Vydavatelství ČVUT, Praha, 2004, 85 str., 27 obr.

ÚÚR: Principy a pravidla územního plánování, elektronický materiál ÚÚR, Brno, 2007.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu

Zpráva Brundtlandové - zpráva Komise OSN pro životní prostředí a rozvoj, 1987.

Diefenbacher, H., Hummel, J., Koželouh, J., Štefanec, M.: Udržitelné plánování území, Brno, 2007. (CD-ROM).

Zdroj: internet

ROZHOVOR S JIŘÍM KOŽELOUHEM koordinátorem Ekoporadny NESEHNUTÍ

Rozhovor připravili: Milan Štefanec a Jaroslava Šimáková

1. Kdy a proč se NESEHNUTÍ rozhodlo založit vlastní ekologickou poradnu?

Poradna funguje jako samostatná kampaň od začátku roku 2005. Ekoporadenství jsme dělali už předtím v rámci projektu Střediska ekologické výchovy Pavučina, které koordinovalo ekoporadny v ČR. Byli jsme jedním ze členů této sítě ekologické výchovy. Následně bylo víc a víc dotazů, a tak jsme se rozhodli založit vlastní ekoporadnu. Chtěli jsme ekoporadně dát určitý standard, především v tom, že dotazy lidí budou fundovaně zodpovězeny v aktuálním čase. Tím myslím ve chvíli, kdy lidé opravdu potřebují znát odpověď. Co považují za důležité je to, že můžeme vytvářet databázi odpovědí. Není potom potřeba vymýšlet celou odpověď znovu, protože máme databázi informačních materiálů, zákony, rozsudky soudů apod., které se pak při poradenství dají používat znovu. K novému dotazu nemusíme přistupovat od nuly, ale řada věcí se v archivu najde a vyhledáváme pak jen to, co je specifické pro ten konkrétní dotaz.

2. Odlišuje se ekoporadna NESEHNUTÍ od jiných podobných poraden fungujících v Brně a v Jiho-moravském kraji?

Myslím, že každá z těch poraden je jiná. Hodně poraden se specializuje na konkrétní téma. Tak, jako se poradna NESEHNUTÍ specializuje na územní plánování. Je to dáno tím, co děláme v jiných kampaních, zvláště např. Zaostřeno na hypermarkety. Účastníme se správních a jiných řízení a máme odborné výstupy, takže lidé ví, že k tomu máme co říci. Specifikum naší poradny (ale nejen naší) jsou dotazy obsáhlejšího, dlouhodobějšího charakteru. Procesní. Ten člověk chce poradit, jak má postupovat v nějakém řízení, v konkrétní kauze. Takže odpověď není jednorázová, ale vyměníme si několik emailů a telefonátů, je to vlastně několik dotazů. Lidé se obrací např. s tím, že se blízko jejich domu bude otvírat lom a chtějí vědět, co mohou dělat. Poradíme jim, jak se mohou účastnit správních řízení nebo posuzování vlivu na životní prostředí, jak ten případ mohou

medializovat, jaké další prostředky mohou použít - petice, veřejná shromáždění. Potřebují třeba založit občanské sdružení. To je častý dotaz.

3. S jakými největšími problémy se ekoporadna při svém denním provozu potýká?

Základním problémem je nedostatek času. Každému případu nebo dotazu by bylo nejlépe věnovat celý den nebo týden. Pak by člověk mohl řešit detaily a vlastně v každém konkrétním případě velmi výrazně pomoci.

4. Dovidáš se, jak případy, ve kterých poskytuješ poradenství, dopadly? Jaké jsou reakce lidí, kteří se na poradnu obracejí?

Jak dopadla většina případů se člověk už nedozví, lidé už se znovu neozvou. Ale reakce jsou. Lidé děkují za rychlou odpověď. My máme lhůtu tři dny, obvykle odpovídáme do dvaceti čtyř hodin. To dokážou lidé ocenit. V některých případech se ozvou, že použili postup, který se jim osvědčil, něco se jim povedlo na základě našich konzultací. Dokázali svůj případ s naší pomocí dotáhnout úspěšně do konce. I to se stává...

5. Jaký nejkurióznější dotaz do ekoporadny přišel a jaká byla rada?

Každý dotaz je zajímavý a nevšední. Pořád je ještě bohužel nevšední, když někdo řeší aktivně ochranu životního prostředí. Pokud to není profesionální ochránce, typu zaměstnance České inspekce životního prostředí a podobných úřadů, který to má v popisu práce. Aby člověk, který je zaměstnán úplně něčím jiným, řešil otázky životního prostředí, to je prostě pořád ještě nevšední věc.

Kuriózní třeba byla jedna firma, která se na nás obrátila, zda splňuje Evropskou směrnici o odpadech. Snažili se ze mě vymámit potvrzení, které jsem jim nemohl dát, protože to nevím, tu firmu znám jen z jejich webových stránek a nemohu jim dělat inspekci do podniku. Nemůžeme vydávat potvrzení, že se někdo chová ekologicky. To je případ, kdy se nejedná o dotaz a nedá se odpovědět.

Nebo přišla paní, že jí v bytě málo topí a nechtějí ji opravit topení. Takže, byť se to netýkalo životního prostředí, tak jsme podnikli potřebné kroky, aby se to společenství vlastníků začalo chovat rozumně. Bohužel nevím, jak to dopadlo, dál jsme to neřešili.

6. Jaké dotazy by sis přál v roce 2008 dostávat nejčastěji?

Otázky územního plánování, umístování staveb, stavební řízení. S tím mám zkušenosti a tohle radím rád, cítím se jistý v tom, co odpovídám a vím, že to funguje i v praxi. Na druhou stranu, pokud musím odpovídat na jiné dotazy, tak se tím i sám učím a získávám nové poznatky. Takže to je dobré.

7. Kterí lidé se na ekoporadně podílejí?

Já mám na starosti koordinaci a samotné odpovídání. Kolegyně Zorka má na starosti propagační aktivity a správu internetové stránky EKOBRÁNA.cz, která slouží jako informační kanál o případech a dalších informacích. Některé dotazy odpovídá kolega Milan. Nepřímo se na práci podílí také další zaměstnanci a zaměstnankyně – při psaní a účtování projektů, při propagaci.

Děkuji za rozhovor.

Ekoporadna – jak si stojíme?

Autor: Jiří Koželouh, koordinátor Ekologické poradny NESEHNUTÍ

Rok se s rokem sešel a je třeba bilancovat další sezónu naší Ekologické poradny. Nevím, jestli se dá říct, že to byla sezóna úspěšná nebo ne. Pokud měříme nárůstem počtu dotazů, který byl 25% oproti roku 2006, jde jistě o úspěch. Otázka je, zda více

dotazů znamená větší zájem lidí o ochranu životního prostředí nebo větší ohrožení životního prostředí a tedy i větší potřeba jeho ochrany, nebo prostě větší povědomí o naší ekoporadně. To asi nikdo neví. Důležité je, jestli jsme schopni pomoci těm, kteří to potřebují – a to jsme. A když nejsme, máme chytřejší kamarády a kamarádky v jiných nevládních organizacích, kteří poradí nám. Naopak my poradíme ka-

marásky ekoporadnám, které například dostanou dotaz z oblasti nákupních center – ty my rádi (jak se můžete dočíst v článku kolegy Milana).

Takže z rekapitulace roku 2007 vyplynulo, že na Ekoporadnu NESEHNUTÍ směřovalo v roce 2007 celkem 445 dotazů, které byly samozřejmě řádně zodpovězeny. Kontaktovat ekoporadnu bylo možné

pomocí e-mailu (ekoporadna@nesehnuti.cz), telefonu (544 214 144) nebo webového rozhraní (<http://ekobrana.cz>). Jak si žádá dnešní doba, většina dotazů a žádostí o pomoc přišla e-mailem (celkem 295 e-mailů). Dále klienti a klientky využívali telefonu (107 telefonátů), osobních návštěv (41) a obdrželi jsme i dva klasické papírové dopisy. Jak jsme poznali - a není to nic objeveného - elektronická komunikace je efektivní, levná a umožňuje nám rozumné rozvržení práce. Na druhou stranu naše závislost na moderní technice (a ani to není nic objeveného) nás při výpadku e-mailů v závěru roku odřízla od nedočkavých tazatelů a tazatelek.

Problémy a dotazy se soustřeďovaly zejména na témata ochrany přírody (121 dotazů) a účast veřejnosti v rozhodování o životním prostředí (164 dotazů). Další dotazy se týkaly oblasti odpadů (38), ochrany ovzduší (35), ochrany a tvorby zeleně (32). Zbytek tazatelů/ek potřeboval pomoci v ostatních oblastech jako je šetření energiemi a obnovitelné zdroje, ochrana zvířat proti týrání apod. Mezi klienty/kami ekoporadny převažovala veřejnost (cca 300 dotazů). Zbytek se skládal ze studujících, pracovníků a pracovníků veřejné správy, podnikatelské sféry, zástupců Řeči, řeči, čísla a čísla. Lepší bude ukázat si to na pár dotazech a odpovědích. Tedy do toho:

*Dobrý den,
Má občanské sdružení (které má ve svých stanovách jako jednu z priorit ochranu přírody a krajiny) právo účastnit se správních řízení týkajících se např. velkých staveb ve městě, nebo musí jít vždy od správních řízení spojené se zásahy do přírody a krajiny?*

Dobrý den,
ano, může se účastnit všech správních řízení, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle zákona. Musí na obecní úřad (na stavební úřad) podat tzv. generální žádost (žádost o informování o všech zahajovaných správních řízeních a zamýšlených zásazích, při nichž mohou být dotčeny zájmy ochrany přírody a krajiny chráněné podle zákona o ochraně přírody a krajiny). Žádost platí jeden rok (pak ji musíte případně obnovit) a úřad musí každé zahájené řízení (či zamýšlený zásah mimo správní řízení) posoudit, jestli by se mohlo dotýkat uvedených zájmů a dojde-li k závěru, že ano, musí Vám oznámení poslat. Vy pak máte 8 dní od doručení na případné oznámení účasti v řízení. Pozor na to, že řada řízení může být oznámena na úřední desce a úřad Vám je pak doručit nemusí (úřední deska však musí být i na webu – pak platí osmidenní lhůta pro oznámení účasti od sněti z úřední desky).

Kámen úrazu je právě v definici ochrany přírody a krajiny - jsou úřady, které to posuzují velice úzce

(například jen když se záměr dotkne dřevin nebo zvláště chráněných rostlin a živočichů), což však nekorresponduje se zákonem o ochraně přírody a krajiny. Pokud Vás stavební úřad neobešle s řízením, které řeší záměr zasahující do přírody a krajiny a Vy to zjistíte, oznamte mu svoji účast v řízení (nesplnění osmidenní lhůty v tomto případě není chybou Vaší, ale chybou úřadu). Jděte s výzkumem v oblasti krajinné ekologie a se zákonnou úpravou) a vězte, že i město je krajina, i ve městě jsou rostliny a živočichové hodní ochrany a že i město je soustavou ekosystémů, které je možné poškodit i chránit.

*Dobrý den,
obracíme se na Vás s žádostí o radu.*

Máme souseda, který nerespektuje zákon o odpadech a pálí v kamnech různý odpad. Nejčastěji plastové zbytky a součásti natřeného nábytku. Současný stav, jak sami jistě chápete, je nepřijatelný. Nevíme si rady, jak se zachovat. Poradte nám prosím, jak máme tuto situaci řešit.

Dobrý den,
nápravu v tomto případě by měl zjednat váš obecní úřad - je to jeho povinnost dle §50, odst. 2, zákona č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší. Váš soused totiž porušuje § 3, odst. 4 uvedeného zákona, neboť spaluje látky, které k tomu nejsou určeny, a to je přísně zakázáno. Pokud úřad vyzvete, aby zjednal nápravu (udělejte to nejlépe písemně) a on jednat nebude, tak se obraťte na jeho nadřízený orgán, kterým je v tomto případě Odbor životního prostředí krajského úřadu. V případě akutního pálení, zápachu, černého kouře apod. volejte Policii ČR či obecní policii. Zákon na ochranu ovzduší najdete na webu www.portal.gov.cz v sekci zákony.

Takže tolik na ukázkou či pro poučení. Musíme se neskromně pochlubit, že naše poradenství má i praktické úspěchy – například jsme pomohli občanům a občankám v ustanovení biokoridoru a biocentra v územním plánu obce, pomohli jsme provést několik desítek lidí úředním labyrintem při ochraně životního prostředí apod.

V rámci Ekologické poradny rozvíjíme téma ochrany přírody a životního prostředí v územním plánování. V roce 2007 jsme uspořádali seminář pro odborníky a odbornice i veřejnou besedu s německým hostem o územním plánování v Německu. Vydali jsme publikaci „Udržitelné plánování území“. Připomínkami jsme zadání nového Územního plánu města Brna a taktéž dva soubory změn stávajícího územního plánu. Přispěli jsme tak k pozastavení nebezpečného návrhu na vyčlenění ploch brněnských vnitrobloků v obytných domech pro parkování automobilů, které by tak vytlačily rekreaci a zeleň.

Ekoporadna v roce 2007 také dále provozovala a rozšířila webové stránky <http://ekobrana.cz>. Na nich mají občané a občanky z Jihomoravského kraje možnost hlouběji se informovat a zapojit se do rozhodování o projektech, které mohou zásadním způsobem ovlivnit jejich životní prostředí. Na stránky navazuje měsíční infoserwis životního prostředí, který shrnuje nejdůležitější informace z ekobrány.cz.

No a na závěr se sluší poděkovat sponzorům: Fungování ekologické poradny NESEHNUTÍ a všech jejích aktivit v roce 2007 bylo možné díky projektu „Doplňování sítě environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji“, Nadaci Partnerství a díky grantu z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

A úplně na závěr – stojíme si dobře a když nespadne, budeme stát i v roce 2008.

Ilustrace: Jan Karpíšek

Anketa - S čím byste se obrátili na ekologickou poradnu?

Jak zrecyklovat proražený plášť z horského kola?
Honza Veverka, 16 let

Jak je to se spalovnou plastů v Brně. Žádná tady není? Řeší se to nějak?
Martin Nakládal, osvětlovač v divadle, 25 let

Lze vyhodit PET lahve od oleje do kontejneru na PET láhve? Je nutno je vymýt?
Kristýna Pešáková, studentka, 24 let

Co tak vadí na jaderných elektrárnách?
Gerda Machová, důchodkyně, 74 let

S ničím. Mně to připadá beznadějný. To, co mi nejvíc vadí, si dělají lidé sami.
Eva Paseková, meteoroložka, 70 let (na fotografii je vnuk paní Pasekové)

To vůbec nevím. Nic mě nenapadá. Leda to, jak by šlo postavit WC na chatě ekologicky?
Jana Kurzová, 60 let

Proč kouří lidé v parku? To mi vadí. A proč odhazují PET flašky?
Richard a Petra Antalovi, žák a studentka, 11 a 16 let

Proč se tak plýtvá papírem? Třeba na reklamní letáky?
Josef Vaněk, důchodce, 77 let

Připravily: Jaroslava Šimáková a Kristýna Pešáková

Internetové stránky pro podporu informovanosti, zapojování veřejnosti a občanských sdružení do aktuálních brněnských a jihomoravských případů týkajících se životního prostředí.

ekobrana.cz

Ekologická poradna
NESEHNUTÍ Brno

e-mail: ekoporadna@nesehnuti.cz, tel.: 543 214 144

adresa: Kpt. Jaroše 31, Brno 602 00, otevřeno: st 10-12 16-18

eea grants

eea grants

nadace rozvoje občanské společnosti

Autod

Zbraně, nebo lidská práva? aneb Jídlo místo zbraní

Autor: Milan Štefanec, koordinátor kampaně Zbraně, nebo lidská práva

Na základě společné dohody na valné hromadě NESEHNUTÍ v prosinci roku 2007 dojde v nejbližší době ke spojení dvou kampaní NESEHNUTÍ, jejichž názvy jsou v nadpise tohoto textu a které se obě věnují i problematice zbrojení. Jedním z důvodů spojení je i skutečnost, že ve skupině Jídlo místo zbraní (Food not bombs – pomoc sociálně slabým rozdávaním jídla v kontrastu s upozorňováním na vysoké výdaje státu na války a zbrojení) došlo k odtržení části

aktivistů a aktivistek a vedle stejnojmenné kampaně NESEHNUTÍ vznikla samostatná skupina Jídlo místo zbraní/Food not bombs, realizující své aktivity pod stejným jménem a nezávisle na NESEHNUTÍ (více v článku Food Not Bombs v tomto čísle ALARMu). Nejhmatalejnějším výsledkem tohoto vývoje je pozitivní fakt, že lidé bez domova, kteří v hojném počtu chodí na akce obou skupin, tak budou mít více příležitostí se najíst dobrého bezmasého jídla a účastnit se i jiných pro ně přichystaných aktivit.

V průběhu února proběhne setkání dobrovolníků

a dobrovolnic obou kampaní a bude se vymýšlet nová koncepce činnosti a aktivit, která by znovu pozvedla v současné době trochu zastíněnou kampaně NESEHNUTÍ (kromě pořádání veřejných besed, putování výstavy, vaření bezdomovcům se omezující jen na šíření informačních materiálů a ojedinelé mediální výstupy). Je-li pro Vás téma obchodu se zbraněmi v souvislosti s lidskými právy zajímavé, stejně tak pokud se chcete podílet na projektech zaměřených na pomoc občanům bez domova, uvítáme vaše nápady i ochotu se do nich zapojit. Budeme čekat na Vaše mailly na info@nesehnuti.cz.

Kampaň Za práva zvířat už i virtuálně!

Autorka: Kristýna Pešáková, dobrovolnice kampaně Za práva zvířat

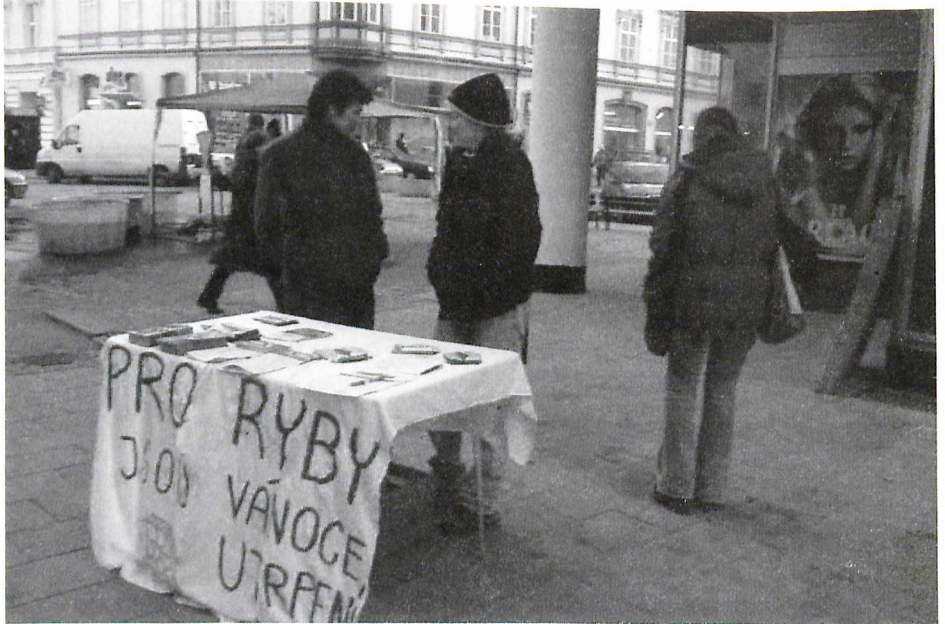
Kampaň Za práva zvířat zahájila provoz svých nových webových stránek. Naleznete je na www.nesehnutí.cz/pravazviraat. Na stránkách kampaně nyní naleznete cíl naší kampaně, informační materiály, které jsme

v rámci naší činnosti vydali a také elektronickou verzi naší putovní výstavy. Podívat se zde můžete také na fotky z akcí (ve fotogalerii) či na odkazy na webové stránky dalších organizací na ochranu zvířat či další zajímavé webové stránky k tématu. V budoucnosti by mělo dojít ještě k výraznému obohacení těchto stránek o další informace. Budou zde přibývat různě články a diskuse, odkazy na zahraniční stránky, ankety, bude existovat fórum a nabídneme vám řadu vegetariánských a veganských receptů. V rámci kampaně také plánujeme vydat propagační materiály jako trička a placky. Máte se rozhodně na co těšit!

DISTRIBUCE

* videokazety „Chov zvířat na kožešiny“, „Zmařené životy“ (pokusy na zvířatech) – cena 120 Kč, „Obchod se psy a kočkami v Jižní Koreji“ - cena 85 Kč

* Heinz Kourim „Ochrana zvířat“ (Svoboda zvířat, 2005): Kniha se dá charakterizovat jako moderní učebnice ochrany zvířat, naplňující smysl motto „Ochrana zvířat srdcem a hlavou“. Může se hodit školákům/čkářům, vyučujícím a svědomitým rodičům a vůbec všem svědomitým lidem. Dozvíte se v ní, jak lépe porozumět zvířatům a především spoustu rad a podnětů, jak zvířatům pomáhat. Cena 95 Kč

Food Not Bombs

Autor: Petr Porteš, dobrovolník kampaně Food Not Bombs

Procházíte-li někdy první a třetí sobotu v měsíci krátce po třinácté hodině parkem pod Janáčkovým divadlem v Brně, můžete spatřit skupinu mladých lidí, aktivistů brněnské skupiny Jídlo místo zbraní/Food Not Bombs, dobrovolně rozdávajících zdarma teplé jídlo lidem bez domova a v sociální nouzi.

Prvopočátek aktivity Food Not Bombs sahá až k masovému antimilitaristickému vystoupení proti výstavbě raketové základny v New Hampshire v USA v roce 1980, kdy skupina aktivistů uskutečnila před jednou z korporací, která spolufinancovala výstavbu základny happening s rozdáváním jídla zdarma pro tři stovky bezdomovců. Chtěla tak inspirativním formou nenásilné přímé akce upoutat pozornost na propastný nepoměr mezi miliardovými investicemi štědrě dotýjícími zbrojní a bezpečnostní programy a miliony lidí po celém světě, kterým nejsou dostupné ani ty nejzákladnější životní potřeby.

Dnes Food Not Bombs (FNB) znamená stovky na sobě nezávislých kolektivů na všech obydlených kontinentech, které připravují pravidelně teplá veganská nebo vegetariánská jídla a rozdávají je potřebným.

Přesto však není FNB klasickou charitou, která pomáhá pouze vylepšit momentální situaci lidí na ulici

a sociálně slabších. Samotným rozdáváním jídla aktivity FNB nekončí, ale překračují hranice přímé sociální pomoci. Aktivní lidé tak mají možnost konfrontovat zakořeněné předsudky vůči průvodním jevům sociálního vyloučení a tradiční zdůvodnění individuální zodpovědnosti za vlastní životní situaci. Chápe me problém chudoby jako komplexně provázaný svět kulturních a ekonomických rozporů. Jako důsledek ekonomicko - technologického vývoje, zpřetřhání solidárních sociálních vazeb, privatizaci veřejného prostoru, ze kterého jsou marginalizované skupiny vytěsňovány na jeho okraj, důraz na osobní spotřebu, nedostatek sounáležitosti s přírodou, udržování umělé chudoby v zemích třetího světa, ozbrojených konfliktů a v neposlední řadě jako důsledek souboru negativních globálních ekologických, ekonomických a sociálních dopadů kapitalistické směny. Věříme, že být chudý není zločin a lidé na okraji společnosti si zaslouží naši pozornost a pomocnou ruku.

Cílem Food Not Bombs není jen na problémy ekologické, sociální, problémy lidských a zvířecích práv upozorňovat, ale také principy, které mohou stát za budoucí změnou, dle svých možností uvádět v každodenní život.

Vidíme kolem sebe dennodenně obrovské množství produktů, které zůstávají nevyužity. Využíváme proto nezávadné potraviny před dobou svoji spotře-

bovatelnosti. Obaly, které byly původně zamýšleny jako jednorázové, opakovaně používáme. Zvláště v zimních měsících rozdáváme použité, ale kvalitní a čisté oblečení, boty a hygienické potřeby, které ztratily svou komerční hodnotu.

Food Not Bombs také vyjadřuje svou úctu k životu a odmítá zneužívání přírody, života lidí a zvířat jako objektů zvyšujících se výkonnostních nároků.

Jídlo, které připravujeme, proto nikdy neobsahuje maso a produkty z něj. Při přípravě též nepoužíváme mléčné výrobky a vejce. Tím chceme ukázat, že člověk, aby se nasytil chutným a nutričně hodnotným jídlem nemusí zabíjet zvířata, či je zneužívat ve velkochovech. K propagaci veganských způsobů stravování nás vedou i ekologické důvody - plocha, která nasytí jednoho člověka živícího se masem, může nasytit až padesát lidí konzumujících čisté rostlinnou stravu.

Food Not Bombs je volným sdružením lidí, které spojují společné hodnoty. Společným, rovnoprávným rozhodováním se podílejí na existenci vlastní skupiny. Rozhodovací proces Food Not Bombs stojí na principech volné dohody v rámci diskuze, spolupráce a na základě zodpovědného přístupu každého jedince.

Na vaření, získávání potravin, převozy jídla a jeho rozdávání se aktivisté podílejí dobrovolně a zdarma. Najdete mezi nimi lidi nejrozumnějšího věku, vzdělání či

profese. Přidat se může každý, komu jsou východiska FNB blízká a ztotožňuje se s jeho principy.

Rozdáváním jídla aktivity FNB zdaleka nekončí. Důležitou součástí činnosti FNB je příprava a distribuce informačních materiálů o vlastních principech FNB, problematice chudoby, ekologické zátěže, právech zvířat a člověka, o budování alternativních společenských struktur a aktivit (brožurky, samolepky, letáky), pořádání fotografických výstav, organizování informačních stánků v ulicích měst, komunikace s médii. Účastníme se benefičních koncertů financující činnost FNB nebo je přímo spolupořádáme. Uskutečňujeme kulturní večery pro sociálně slabší, kteří nemají, mimo jiné, dostatečný přístup ke kulturnímu vyžití.

Food Not Bombs v Brně aneb minulost, aktuality a plánované aktivity.

Brněnská autonomní skupina Food Not Bombs v rámci NESEHNUTÍ, vystupující v českém prostředí pod srozumitelnějším ekvivalentem Jídlo místo zbraní (JMZ), existuje již více než šest let. Vždy první a třetí sobotu každého měsíce rozdávají aktivisté a aktivistky skupiny JMZ/FNB Brno zdarma teplé veganské jídlo v centru města v parku pod Janáčkovým divadlem.

První neformální skupina Jídlo místo zbraní vznikla v rozjitřené atmosféře protestů proti mezinárodnímu veletrhu zbrojení a bezpečnostní techniky v Brně IDET 2001, kde před branami výstavní plochy vyjádřila svůj nesouhlas s obchodem se zbraněmi, militarizací společnosti a s negativními jevy „zvyšování bezpečnosti“ ve veřejném prostoru. Jako pravidelná aktivita začala pracovat od října téhož roku. Za dobu její existence navařila tisíce porcí bezmasého jídla, uskutečnila a podpořila desítky kulturních a společenských akcí, navázala spolupráci s dalšími organizacemi, které se zabývají otázkou sociálně vyloučených, a podařilo se jí myšlenky solidarity a aktivismu prosadit do širšího společenského povědomí. Prošla také několikerou proměnou, ale základní principy FNB zůstaly i přes dynamický vývoj skupiny nedotčeny.

V posledním období roku 2007 se brněnská skupina JMZ díky vnitřním koncepčním rozporům, které vyústily v odtržení části aktivistů a aktivistek, omezila pouze na výdej jídla, pořádání neformálních kulturních večerů a letákové kampaně. Obě skupiny, odtržená skupina FNB Brno a stávající autonomní skupina Jídlo místo zbraní při NESEHNUTÍ budou, jak doufáme, vzájemně spolupracovat na společných projektech a aktivitách.

Ve spolupráci s Novým Prostorem Brno uskuteč-

nilo JMZ na podzim a v zimě 2007 několik filmových představení, hudební vystoupení Radima Babáka, četby na pokračování a výtvarné večery pro bezdomoveckou komunitu. Každý z těchto večerů byl spojený s výdejem teplého jídla, čaje, teplého obléčení a s neformálními diskuzemi. Výtvarné práce vzniklé na těchto večerech budou vystaveny v únoru 2008 v rámci obhajob prací na FaVu VUT v Brně za účasti všech zájemců „z ulice“. Chceme tím sociálně slabým lidem různého věku zpřístupnit prostory instituce a poukázat na kulturní bariéry možnosti, která dělí svět bezdomovců a bezdomovkyň od možností další seberealizace a vzdělávání.

Již tradičně budou aktivity FNB/JMZ součástí festivalu alternativní kultury a aktivismu ProtestFest 2008 (www.protestfest.cz). Představí se formou, která je JMZ vlastní - nenásilnou přímou akcí, informačními kampaněmi, rozdáváním jídla, kulturními akcemi pro bezdomovce a bezdomovkyňe.

Do aktivit JMZ/FNB se můžete zapojit i vy. Stejně tak můžete podpořit realizaci aktivit materiálním či finančním darem. JMZ/FNB se v současnosti potýká s nedostatkem dobrovolníků. Je-li vám způsob práce JMZ, nebo jen jeho část blízká, budeme rádi za vaše ohlasy. Bližší informace o JMZ/FNB a aktuální termíny vaření a rozdávání jídla naleznete na <http://jnz.ecn.cz>.

Co se v hypermarketu nedozvíte

Autor: Milan Štefanec, koordinátor kampaně Zaostřeno na hypermarkety

Toto motto by asi nejlépe vystihovalo jednu z nedávných aktivit kampaně Zaostřeno na hypermarkety. Byl jí víkendový seminář, který se odehrál ve Středisku ekologické výchovy Krásensko. Zájem o něj byl tak veliký, že některé zájemce a zájemkyně jsme museli vzhledem ke kapacitě střediska i našim omezeným finančním možnostem odmítnout. Přesto však ani oni/ony nepřijdou zkrátka, neboť plánujeme ze semináře vydat sborník, ve kterém budou zastoupena jak témata diskutovaná na semináři, tak některá další. A o čem všem se na semináři besedovalo? O porušování práv zaměstnanců a zaměstnankyň v nákupních řetězcích působících v ČR, o pokračující expanzi nákupních center, o možnostech regulací hypermarketů pomocí územního plánování, o roli občanů a občerek a jejich sdružení při povolování dalších staveb, o tom, jestli a případně jak vyjednávat s investory a investorkami nových projektů na nákupní centra apod. O své zkušenosti s konkrétními kampaněmi zaměřenými na danou problematiku se také podělili zástupci ekologických a občanských sdružení i zástupkyně samosprávy. Lidé účastníci se semináře prošli také školením zaměřeným na komunikaci s médii, na plánování veřejných kampaní, či si mohli osvojit znalosti užitečné při získávání financí pomocí grantových žádostí, sponzoringu či podpory od veřejnosti.

...stojíme na brzdě

Činnost kampaně Zaostřeno na hypermarkety se však neomezila pouze na vzdělávací aktivity. Zapojili jsme se do procesu posuzování vlivů na životní prostředí (EIA) plánovaného rozšíření nákupního centra Olympia na okraji Brna (mělo by se stát druhým největším centrem v ČR). Pomocí informačního materiálu upozorňujícího na veřejné projednání jsme oslovili všechny domácnosti dotčené obce Modřice. Na veřejné projednání bohužel přišlo jen několik občanů a občerek, ale přesto jasně vyjádřili výhrady k záměru. NESEHNUTÍ s rozšířením nesouhlasí, neboť koncentrace prodejní plochy v oblasti již 12x převyšuje doporučený limit! Měsíc po projednání vydal krajský úřad souhlasné stanovisko s rozšířením Olympie (naštěstí s řadou podmínek omezujících alespoň trochu vliv na životní prostředí – viz článek Jih proti severu – kdo bude mít více hypermarketů? v ALARMu č. 37) a záměr tedy směřuje do územního řízení. Stejně tak jsme se aktivně zapojili do povolovacích procesů na plánovanou výstavbu diskontní prodejny v brněnské části Žabovřesky, která by způsobila nejen nárůst dopravy v lokalitě, ale měla by ji padnout za obětí i stromová alej a část zelené plochy a bylo by nutné odklonit cyklostezku. V rámci souvisejících správních řízení jsme upozornili na nezákonnosti, které je provázely. Proti záměru se vyslovila i část místních obyvatel, Ekologický institut Veronica i sousední zdravotní středisko. Společně

s místními občany a občankami jsme také oslovili všechny brněnské zastupitele a zastupitelky a žádali jsme je, aby neprodlužovali investorovi této stavby smlouvu o poskytnutí pozemku pro diskontní prodejnu, což se podařilo, neboť brněnské zastupitelstvo prodloužení smlouvy neodhlasovalo. Stejně tak zatím, díky naší podpoře žalobě, je blokováno připravovaný projekt na výstavbu Hobby marketu v Brně Ivanovicích, proti kterému se postavila i většina tamních obyvatel a obyvatelek.

Oproti tomu jsme zatím neúspěšní v kauze, ve které se společnost Tesco rozhodla postavit svůj supermarket přímo v budově nově budovaného univerzitního kampusu. Přestože podle našeho názoru je tato stavba v rozporu se zákonem (plocha na níž má supermarket stát je v Územním plánu města Brna rezervována pro školství), úřady zatím naše připomínky a námítky k projektu vytrvale odmítají.

Problematická vítězství

Na přelomu roku Krajský soud v Brně zveřejnil další dva rozsudky, kterými označuje chování brněnských úřadů vůči NESEHNUTÍ za protizákonné. Je to již několikátý případ, kdy soudy daly ve sporech za pravdu naší organizaci, která si stěžovala na fakt, že jí úřady v Brně odmítají poskytovat informace a brání jí v účasti v povolovacích procesech, při kterých jsou dotčeny zájmy přírody a krajiny. Nejvýše se náš spor s brněnskými úřady dostal na začátku roku

2007, kdy nám dal za pravdu Nejvyšší správní soud a zrušil vydané územní rozhodnutí na hypermarket Carrefour v Králově Poli. Nyní krajský soud vydal další rozsudky, ve kterých konstatoval, že stavební úřady a brněnský magistrát vůči nám postupovali v rozporu se zákonem. V jednom případě postup úřadů charakterizoval slovy, že úřad „...porušil zákon č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím a v důsledku toho i ústavně zaručené právo vymezené v čl. 17 Listiny“. V druhém případě pak zrušil vydané stavební povolení na supermarket Kaufland. Tyto rozsudky jen potvrdily naše minulá obvinění na adresu brněnských úřadů, že tyto ve své snaze vyloučit veřejnost z rozhodovacích procesů a neposkytovat jim důležité informace, často porušují i platné zákony. Odráženou stranou těchto rozsudků je však skutečnost, že vinou jejich pozdního vydání (2-3 roky od podání našich žalob), už všechna nákupní centra, jichž se soudní spory týkaly, stojí a prodávají (i když teď jako černé stavby bez platného územního rozhodnutí či stavebního povolení). S tímto stavem se však nechceme jen smířit, ale budeme se snažit vyvinout tlak na zodpovědné představitele města

i magistrátu, aby do budoucna podobnému přístupu úřadů k občanským sdružením předcházeli. V minulosti již proběhla jedna schůzka zástupců a zástupkyň NESEHNUTÍ a dalších ekologických organizací (Ekologický institut Veronica a Ekologický právní servis) s představiteli a představitelkami magistrátu i města, kde se projednávala sporná témata vztahu města a ekologických neziskových organizací. NESEHNUTÍ pro další jednání také zpracovalo analýzu chování brněnských úřadů, z níž mj. vyplynulo, že např. své zákonné povinnosti, týkající se poskytování informací, splnilo pouze 64% odborů životního prostředí a jen 48% stavebních úřadů. Výsledky této analýzy, stejně jako naše návrhy řešení však zástupci a zástupkyň brněnského magistrátu a města zatím přecházejí mlčením.

...jedeme dál

Hypermarketová kampaň NESEHNUTÍ také rozvíjí své další aktivity, v současné době je dokončován výzkum, který mapuje nejnovější případy expanze

nákupních center v ČR. Zjistil např., že v roce 2007 bylo naplánováno 140 nových nákupních center a z toho 46% na celkově volné plochy a dalších 29% na částečně či celkově nezastavěných plochách. Jen 11% řetězců využilo pro své provozovny tzv. brownfields (opuštěná území s rozpadajícími se obytnými budovami, nevyužívané dopravní stavby, nefunkční průmyslové zóny apod.). Celých 92% procent marketů je lokalizováno mimo městská centra, 48% vyžaduje zábor půdy ze zemědělského půdního fondu. Výstupem výzkumu budou i návrhy možných opatření jak další expanzi těchto center regulovat. Do budoucna chystáme také vydání několika nových tematických informačních materiálů, nové podoby se dočkají i naše webové stránky www.hyper.cz, k prezentaci kampaně bude sloužit i série vydaných propagačních materiálů (tašky, trička, placky, videoklipy...). Dále pokračujeme v naší přednáškové činnosti. Plánujeme začít i s novými aktivitami (např. chceme vytvořit netradiční internetový registr hypermarketů a jejich negativních dopadů) a velice uvítáme, když budete mít zájem nám s nimi pomoci, ať už jako dobrovolní spolupracov-

DISTRIBUCE

* „Azyl zamítnut“ (NESEHNUTÍ, 2004) – osvětový plakát o důvodech uprchlictví a neradostných vyhlídkách při žádání o azyl (formát: A2, vizuál: dětský kreslený obrázek rodiny s připojenou fotografií uprchlického dítěte). Zdarma

* „Rovné příležitosti do firem“ – speciální vydání (Gender Studies, 2005 a 2006): tištěný výběr toho nejlepšího z internetového zpravodaje o rovnosti žen a mužů (nejen) v zaměstnání. Zdarma

* „BLOODY MARY“: časopis českých Riot Grrrls (články, reporty, povídky, recenze ad.). Hlavní témata: č. 9 – Subkultura a patriarchát; č. 10 – Sexualita; č. 11 – Móda; č. 12 – Hazardérky a ztracenkyňe. Cena 25 Kč

* Časopis „FEMIDOM“: první číslo unikátního „hand-made“ feministického časopisu o sexualitě, menstruaci, antikoncepci, DIY gynekologii, řešení nemoci apod. Vydávají české Riot Grrrls. Cena 25 Kč

* I. Šindlerová - „Práce žen z domova v České republice“ (EKS, 2006): výstup z unikátního výzkumu s výmluvným podtitulem Nejistá a nevhodná práce ukrytá za dveřmi domácnosti, nebo flexibilita pro skloubení rodinného a pracovního života? Zdarma

Kampaň Bezpečí pro uprchlíky

Autor: Radim Ošmera, dobrovolník kampaně Bezpečí pro uprchlíky

Kampaň má za sebou méně aktivní období, ale i tak je o čem psát. Akcí, které se uskutečnily, bylo poskrovnu, nicméně byly to akce vydařené.

První, kterou bych rád vyzdvihl, byl Mikuláš pro uprchlíky na Biskupském gymnáziu. Celou logisticky náročnou akci zorganizovali dobrovolníci, zejména však dobrovolnice z Biskupského gymnázia, Barbora Zavřelová, Klára Vagundová, Martina Horová a další. Asi dvě desítky malých a větších uprchlíků a uprchlic dojezo do Zastávky u Brna v doprovodu do Brna na BiGy. Tam je čekala velká spousta aktivit. Výtvarná dílna, tělocvična, fotbal a pak hlavně večerní nadílka od Mikuláše, kterého z jedné strany hlídali čerti a z druhé anděl. To neříkám jen tak, ale jen proto, že je nutné si uvědomit, že tato trojice je samozřejmostí pro nás, ale ne pro ty, pro které byla akce uspořádána.

Na místě totiž byly děti z Iráku, Kazachstánu, Čečenska, Palestiny, Běloruska, Arménie atd. Problém nastal třeba v momentě, kdy děti měly zpívat Mikulášovi písničku, aby dostaly balíček s dobrotami.

Děti, které byly z muslimských a navíc hodně tradičních rodin, nesměly zpívat. To jsme samozřejmě věděli a zpívat jsme je ani nenutili, ale musely říci básničku. Což už problém není. Některé děti to zvládly, ale některých se dotklo to, že jsou vyřazené ze společně prožívané radostné chvíle. Bylo to tak hluboké zasažení, že děti začaly hystericky plakat. Dalo hodně práce, než se podařilo vytvořit takovou atmosféru, takový most, který by nás opět spojil.

Opět tuto situaci nepopisují jen tak. Vezměme ji jako modelovou. Člověk v cizí společnosti, který se cítí hluboce rozdělen od všeho, co jej obklopuje. Co se má stát? Má se přizpůsobit? Máme se přizpůsobit my? Má se vrátit? Co když nemůže? Tyto a další podobné otázky si klademe při naší práci často. A zdá se mi, že odpověď na ně je jakýsi proces, který není vůbec jednoduchý.

Další akce, které jsme uskutečnili, byly zejména workshopy na školách. Workshop spočívá v tom, že se simuluje útek ze země před hrozícím válečným konfliktem. Klíčový moment hry, která má následně vybudit živější debatu, je setkání skupiny studentů s celníkem. S ním se mají domlouvat na tom, zda je pustí do země, nebo ne. Závisí jen na celníkovi a na schopnosti právě potřebných, zda je vpustí a poskytne jim ochranu.

Vždy se po semináři studentů ptám, co je podle nich na hře reálné a co nikoliv. Na jednom z posledních workshopů mi jedna studentka s jistým opovržením řekla, že ta hra je nevěrohodná v tom, že už jsme přece v Shengenu, a tak žádní celníci nejsou a že když je z EU, tak přece hranicemi projíždí bez problémů. Dost mne to zarazilo a musel jsem trochu vysvětlit, že EU je jen kousek Země a že jinde hranice ještě pořád jsou.

Vstupujeme do nové éry, kdy studenti nejen nevědí o tom, co to byl komunismus, ale nevědí, že existují hranice. Žijí tady a teď. Budí jim přáno, jsou nevědomí, a tedy svým způsobem šťastní.

Ženská práva jsou lidská práva a nikdy jinak!

Autorka: Kateřina Plesková, koordinátorka kampaně, zenskaprava@nesehnuti.cz

Mezinárodní den proti násilí na ženách

„Můj dům, můj hrad, moje vězení... aneb Týden proti násilí na ženách 2007“ - tak zněl oficiální název už historicky páté série brněnských akcí konaných u příležitosti Mezinárodního dne proti násilí na ženách, který na 25. listopad vyhlásilo v roce 1999 Valné shromáždění OSN. NESEHNUTÍ a další spolupracující organizace se tak připojují k celosvětovým aktivitám reagujícím na stále příliš živý a příliš rozšířený problém. Z násilnění, sexuální zneužívání, obchodování vč. nucené prostituce, domácí násilí, vraždy „cti“, kamenování, ženská obřizka – to jsou témata, oblasti a činnosti, o kterých se hovoří, když se probírá problematika násilí na ženách a proč právě na ženách. Z řady výzkumů vyplývá, že násilí na ženách je tzv. genderově podmíněnou formou násilí, která úzce souvisí s nerovnoměrným rozložením sil ve společnosti. Mezi faktory, které tento jev ovlivňují, patří zejména stereotypní představy o mužské síle a dominanci, finanční a rozhodovací nadvláda mužů, faktická nerovnost žen a mužů v různých oblastech a také rozšířené násilné řešení konfliktů. Ilustrací budí, že typickou obětí domácího násilí je mladá žena na mateřské dovolené.

Program společně vytvořily dlouhodobě i nově spolupracující neziskové i komerční organizace, jejichž jádro v koordinaci NESEHNUTÍ tvořila občanská sdružení Persefona a Magdalenium a projekt Spona Charity ČR, pomáhající přímo obětem násilí, Amnesty International – mezinárodní kampaň Stop násilí na ženách a studentský spolek Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně – Gender centrum. Součástí týdenního programu byly besedy o různých formách násilí ve spojení s projekcí dokumentárních filmů; vernisáž výstavy studentských návrhů do soutěže pražské organizace proFem o nejlepší mediální kampaň proti domácímu násilí; debata o fungování zákona o tzv. vykazání násilníka a intervenčních center na pomoc obětem domácího násilí

s představiteli/kami tohoto centra v Jihomoravském kraji, Policie ČR i neziskových organizací; informační stánky; pouliční happening; informační nástěnky v několika veřejných institucích (sociální úřady, knihovny, nemocnice) v Brně; benefiční koncert ad. – úspěšná akce k osvětě veřejnosti i vlastní pomoci obětem.

Cyklus vzdělávacích seminářů „Ženská práva jsou lidská práva“

První prosincovou sobotou posledního měsíce v předcházejícím roce 2007 odstartovala již pátá série cyklu tzv. genderových seminářů NESEHNUTÍ. Až do dubna 2008 se bude každý měsíc scházet padesátičlenná skupina účastnic a účastníků. Seminář byl vytvořen tak, aby svým pestrým programem oslovil co nejširší okruh žen a mužů působících zejména v tzv. pomáhajících profesích – v sociální oblasti, vzdělávání, neziskovém sektoru apod. Sociální práci či souvisejícím oborům se věnuje většina účastnic (jichž je výrazná převaha nad účastníky), ale najdete mezi nimi i managerky z komerční sféry, asistentku poslance, školní inspektorku, učitelku z jazykové školy, studentky s touhou proniknout do genderových studií, studenta chystajícího se na dráhu lékaře ad.

Tým ženskopravní kampaně NESEHNUTÍ se snaží na seminářích zúročit zkušenosti a kontakty získané během minulých ročníků cyklu. Zatím proběhnuvší semináře byly v díce osvědčených lektorek jako jsou Lucie Jarkovská či Denisa Nečasová z Masarykovy univerzity v Brně, Jana Valdová z Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Blanka Knotková-Čapková z Univerzity Karlovy v Praze – odbornice, které dokáží podat maximálně zajímavý až strhující výklad a daří se jim odborné poznatky ze sociologie, historie, jazykovědy i etnografie či religionistiky lehce propojovat s praktickými informacemi a zkušenostmi z běžného každodenního života. Přednášející cyklu pak tvoří nejen lidé z akademické půdy, ale i odborníci a odbornice zejména z neziskového sektoru, kde se ve svých projektech a dílčích aktivitách zabývají

DISTRIBUCE

* „ABC feminizmu“ (NESEHNUTÍ, 2004): soubor textů reflektujících nejvýznamnější feministická témata (rovné příležitosti mužů a žen v zaměstnání, rodině, ženské tělo a sexualita, domácí násilí, obchod se ženami, genderová nerovnost ve společnosti, v jazyce, souhrnný přehled historie ženského hnutí atd.). Autorkami textů jsou významné představitelky ženského hnutí v ČR. Cena 120 Kč

* „Průvodce na cestě k rovnosti žen a mužů“ (NESEHNUTÍ, 2005): pro všechny, kdo chtějí získat základní přehled o tématech jako jsou genderové stereotypy, rovné příležitosti žen a mužů, násilí na ženách - základní data a souvislosti doplněné o cvičné otázky, příklady, citáty k zamyšlení, kontakty. Cena 10 Kč

* Lucie Jarkovská - „Rovné příležitosti dívek a chlapců ve vzdělání“ (NESEHNUTÍ, 2005): brožura seznamuje s genderově citlivou výchovou a vzděláváním; ukazuje, kde lze hledat kořeny nerovnosti mezi pohlavími a předkládá podněty, jakým způsobem je možné vést výuku, aby přispívala k upevnění společenské rovnosti. Cena 10 Kč

* benefiční placky „Stop násilí na ženách“: dva druhy benefičních plácek na podporu azylového domu pro ženy – oběti domácího násilí. Cena 20 Kč

* trička „Ženská práva jsou lidská práva“: série triček s potiskem ružovo-šedého loga ženskopravní kampaně NESEHNUTÍ na hrudi a loga NESEHNUTÍ a nadace Slovak-Czech Women's Fund na zádech. Trička „pánského“ střihu: barvy - bordó, černá; velikosti S - XXL. Trička „dámského“ střihu: barvy - fialo-

...nebuďte slepi vůči násilí, ...
Foto: Dušan Rosenbaum

Kateřina Plesková...
Foto: Dušan Rosenbaum

vá, černá, bílá; velikosti
S - XL.
Cena 250 Kč

* diář „Slavné ženy (nejen) střední Evropy“ na rok 2008“ (proFem, 2007): jedenáctý ročník jedinečného českého feministického diáře! Tématem portrétů slavných žen na každý měsíc jsou pro tento rok nositelky Nobelovy ceny míru. Formát A6. Cena 99 Kč

* J. Voňková, M. Huňková a kol. „Domácí násilí v českém právu z pohledu žen“ (proFem, 2004): širší pohled na domácí násilí z kriminologického, viktimologického a genderového hlediska; právní stav v ČR; možnosti dalších úprav ve srovnání s jinými státy a mezinárodními dokumenty. Cena 50 Kč (sleva ze 170 Kč)

* „Náklady a zisky rovných příležitostí pro ženy a muže – sborník textů“ (Gender Studies, 2007): Vyplatí se firmám uplatňovat politiku rovných příležitostí, nebo jde o komplikaci s neefektivními výsledky? Sborník textů odbornic a odborníků, jenž se dlouhodobě zabývají firemními programy k podpoře sladování rodinného a pracovního života. Případové studie, příklady dobré praxe, slovníček pojmů. Zdarma

* Petra Rakušanová „Česká politika: Ženy v labyrintu mužů“ (Fórum 50%, 2006): stručná studie o postavení žen v české politice. Zdarma

* „Reprodukční práva žen a mužů“ (Gender Studies, 2006): proč se zajímat o reprodukční práva?; práva žen v těhotenství, během porodu a práva rodičů v poporodním období z hlediska volby medicínské péče; genetický screening; sexuální výchova. Zdarma

* Benefiční CD „Pro Helenu“ - výtěžek CD je věnován azylovému domu pro ženy – oběti domácího násilí. Na CD přispěly: Lenka Dusilová, Radúza, Markéta Irglová, Šína, Maria Doyle Kennedy, Silvia Olivares & Mardi Gras, Nina Hynes. Cena 150 Kč

* Náramky „www.rovneprilezitosti.cz“: módní silikonové náramky v prodeji v balení po dvou kusech - vždy růžový a šedivý (s uvedením zmíněné webové stránky). Cena 44 Kč

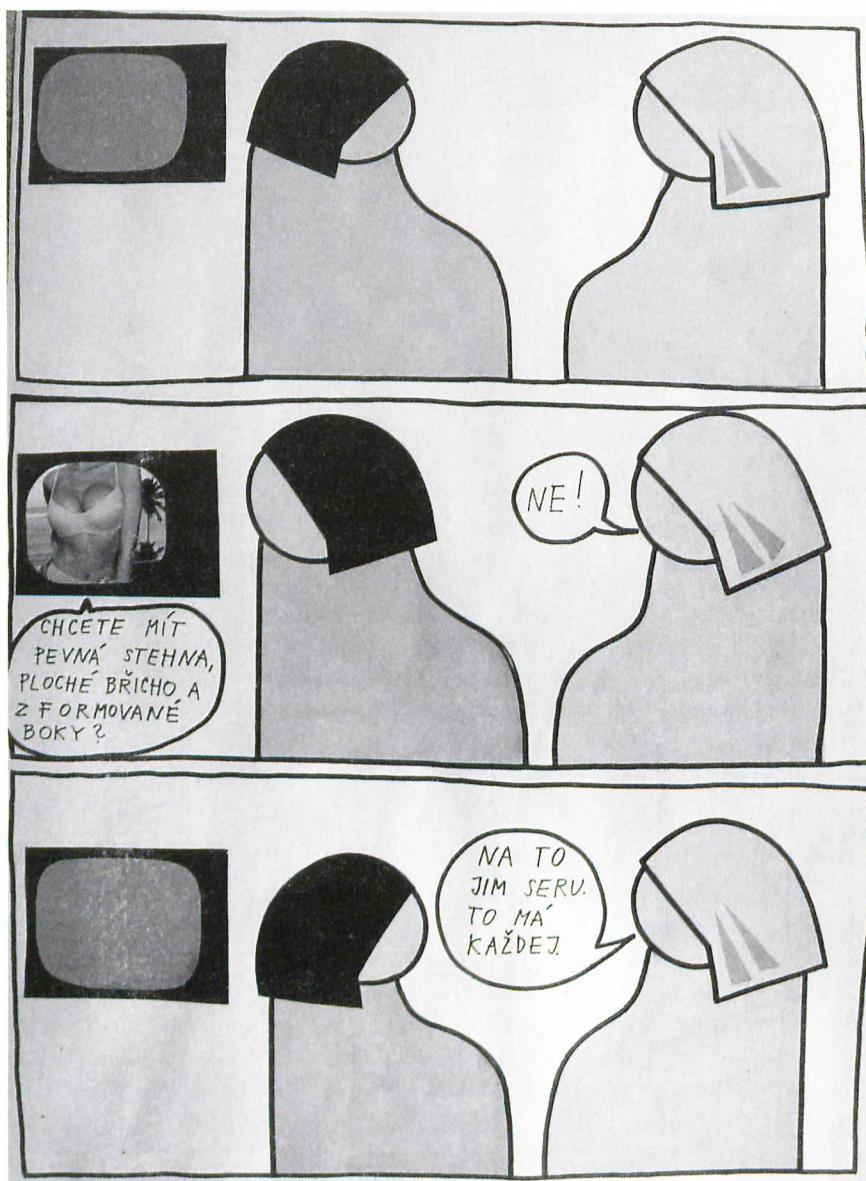
* Ute Scheub - „Mirotvorkyně“ (proFem, 2005): 11 portrétů žen z celosvětového mírového hnutí. Cena 160 Kč

praktickým řešením otázek rovnosti příležitostí žen a mužů v politice, na trhu práce, prosazováním tzv. aktivního otcovství, nebo třeba přímé pomoci obětem domácího násilí. Ale o těchto přednáškách a přednášejících až zase v některém z dalších čísel Alarmu. V souvislosti s minulými zkušenostmi se snažíme i o co největší interaktivitu přednášek. Důležitou součástí jednotlivých seminářů jsou proto workshopy, debaty a také četné informační materiály a užitečné kontakty – tedy prostor pro prožitek, vytříbení názorů i vytvoření informační základny pro budoucí teoretické i praktické využití získaných poznatků. „Podle ohlasů z hodnotících dotazníků jsou reakce účastněných vesměs kladné. Já sama jsem byla překvapena příjemnou neformální atmosférou, otevřenými diskusemi a zájmem účastníků a účastnic o řešená témata,“ popisuje své dojmy Zora Javorská, koordinátorka aktuálního ročníku seminářů. NESEHNUTÍ jej tentokrát realizuje v rámci gender mainstreamingových aktivit projektu Půl na půl - rovné příležitosti žen a mužů (www.pulnapul.cz), který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem EU. V rámci něj se NESEHNUTÍ věnuje nejen informačním a vzdělávacím aktivitám obecně

zaměřeným na rovnost žen a mužů, kam spadá například i provozování informačního a poradenského centra (vč. knihovny), ale také aktivitám úzeji zacíleným k podpoře tzv. aktivního otcovství. Na závěr ještě nutno poděkovat za vstřícnou spolupráci Knihovně Jiřího Mahena v Brně, která umožnila konání seminářů ve svých reprezentativních přednáškových prostorách a svojí podporou významně přispívá k prozatím plynulému chodu seminářů.

Mezinárodní den žen

Do jakého tábora patříte vy – považujete oslavu 8. března za přežitý komunistický svátek, nebo za významný den pro ženské hnutí? Myslíte, že se má MDŽ jako významný den zrušit, nebo zachovat? NESEHNUTÍ se přiklání k druhému pólu. Nesouhlasíme se způsobem, jakým k MDŽ přistupovala totalitní moc, ale odmítáme zapomenout, že „tradice slavit tento den mezinárodně vznikla v roce 1911, kdy akce v několika evropských zemích připomínaly požadavky žen na právo volit a zastávat veřejné funkce, právo na práci a ukončení diskriminace v zaměstnání. Přestože uplynulo téměř sto let a mnohé z požadavků prvotních průkopnic a průkopníků byly naplněny,

Komiks: Vendula Chalánková

idea rovných práv zůstává živá v mnoha zemích a společenských oblastech, což dokládá i zařazení MDŽ do seznamu významných dní OSN. Připomínat si Mezinárodní den žen dnes znamená podepsat se pod požadavek rovných příležitostí v rodině, vzdělání i zaměstnání a posílení postavení žen ve světovém měřítku. – citováno z tiskové zprávy Genderového informačního centra Nora (www.gendernora.cz), se kterým NESEHNUTÍ spolupracuje na přípravě oslav v roce 2008. V příštím Alarmu čkejte report a výčet důležitých dat. Mezitím zkuste přemýšlet, jaký máte postoj k „emdéžet“ vy. Karafiát není špatná kytka.

A další

Putování výstav, organizace besed a přednášek pro laickou i odbornou veřejnost v Brně i různých regionech ČR, vydávání a distribuce informačních a propagačních materiálů, vyhledávání možností a podpora spolupráce s jednotlivými osobami i organizacemi - a další a další. K tomu všemu hledáme a vítáme dobrovolné spolupracovnice i spolupracovníky. Pokud máte pocit, že dost bylo teoretického feminismu a chtěli by to praxi a akci, pak NESEHNUTÍ je tím pravým kontaktem pro vás. Těšíme se na vaše zprávy. ■

* E. Fialová, I. Spoustová, B. Havelková „Diskriminace a právo“ (Gender Studies, 2007): přehledný a praktický souhrn tématu rovnosti žen a mužů na trhu práce vč. aktuálních právních úprav a praktických návodů a doporučení, jak zamezit diskriminaci. Zdarma

* Christa Wichterich „Globalizovaná žena – zprávy o budoucí nerovnosti“ (proFem, 2000): studie o globalizaci a jejím dopadu na ženy. Cena 90 Kč

* „Ženy v řídicích pozicích“ (Gender Studies, 2006): Publikace je shrnutím stejnojmenné konference, která se uskutečnila v listopadu 2005. Žen je v dozorčích a správních radách, mezi generálními řediteli a na nejvyšších manažerských pozicích pomálu. Proč „zaostávají“ za muži? Co jim brání v tom, aby uspěly? Zdarmaj! za muži? Co jim brání v tom, aby uspěly? Zdarma

* „Aktivní otcovství“ (NESEHNUTÍ, 2008): sborník textů o mužích na rodičovské dovolené, ať už se jedná o oblast legislativy (jak může stát podporovat větší angažovanost otců v péči o děti), stereotypy a dogmata o rodičovství, historii otcovství či téma pracujících matek. Čtivě napsané texty doplňuje množství fotografií ze života aktivních otců a rozhovor s Janem Dolanským a Lenkou Vlasákovou – hereckým párem, který vychovává své děti podle zásady „půl na půl“. Zdarma

Tátové na mateřské v Knihovně Jiřího Mahena

Autor: Lukáš Sedláček

Zajímavou změnu na poslední chvíli prodělal tradiční čtvrtek s Nesehnutím v Knihovně Jiřího Mahena, který se konal 7. února. Původně ohlášená přednáška na téma Ženy v islámu musela být zrušena, neboť její lektorka Magdalena Frauzová nedávno porodila (gratulujeme) a je nyní čerstvě na mateřské dovolené. Když mateřská, tak mateřská – a tak jsme se rozhodli nahradit přednášku tématem vpravdě spřízněným: Muži na mateřské.

Přednáška s besedou se konala přímo ve stejný den, kdy vyšla naše informační brožura – sborník textů k aktivnímu otcovství (více na jiných stranách tohoto čísla), a tak jsme ji pojali tak trochu jako její slavnostní křest. Besedě předcházela filmová projekce dokumentu Olgy Sommerové o otcích na rodičovské dovolené. Přednáška samotná se zabývala především psychologickými aspekty tzv. nového otcovství. Přednášející Lukáš Sedláček (doktorand katedry

psychologie FSS MU) představil některé méně známé studie a výzkumy, které v rozporu s tradičními psychologickými stanovisky poukazují na to, že muži a ženy se ve schopnostech pečovat o malé děti nijak zvláště neliší. Tyto poznatky, které nabourávají tradiční představy o přirozenosti matek pečovatelek a mužů živitelů, vycházejí často z pozorování uvnitř rodin, kde muži zaujímají místo primárně pečující osoby (jsou tedy s dětmi doma na rodičovské dovolené) a ukazují, že otcové a děti mohou navazovat stejně tak pevnou a blízkou vazbu jako matka a dítě.

V zaplněném přednáškovém sále Knihovny Jiřího Mahena po skončení přednášky následovala velmi živá a zajímavá diskuze. Mimo jiné jsme se dotkli témat, jako je intimita mezi dětmi a muži jako nezbytná součást pečovatelské praxe, vztah feminismu k otcům a neméně zajímavá byla také otázka vztahující se k jeslím a vůbec institucionální péči o malé děti. ■

Lukáš Sedláček
Foto: Jaroslava Šimáková

Knihovna NESEHNUTÍ

Konečně ON-LINE !!!

Knihovna Nesehnutí pro vás nachystala v tomto roce několik novinek. Tou první a nejdůležitější změnou je plná internetová katalogizace našeho fondu. Co to znamená v praxi? Především to, že od nyní můžete najít kompletní seznam našich knih na internetu – na našich stránkách www.nesehnuti.cz v sekci Knihovna. V novém katalogu můžete vyhledávat tituly podle názvu či autorky/autora, do budoucna se plánuje rozšíření vyhledávání dle anotací a klíčových slov. Databáze je v angličtině, ale věříme, že to pro vás nebude problém – vyhledávání je velmi jednoduché a intuitivní. Zatím bohužel chybí možnost si knihy rezervovat přes internet, avšak už nyní poznáte dostupnost vámi vybrané knihy. Pokud si na danou knihu kliknete, v políčku „status“ uvidíte buď „checked in“, značící, že kniha je dostupná a můžete si ji vypůjčit, nebo „checked out“, což znamená, že kniha je již půjčená. Můžete se také podívat, dokdy je kniha vypůjčena.

Další důležitou změnou je zjednodušení půjčování. Odpadá zdoluhavé vyhledávání knihovnicích i čtenářských karet, které muselo nebavit stejně vás jako nás. Dnes je půjčení knihy opravdu záležitostí několika vteřin. Již žádné karty, podepisování a podobné procedury. Jediným pozůstatkem minulosti tak i nadále zůstává vratná záloha 50 korun, kterou dostanete zpět při vrácení knih (pokud je odevzdáváte včas).

Stejně jako v minulém čísle, i tentokrát bychom vás rádi informovali o našich nových knihách, které za (pod)zimní měsíce rozšířily řady našich polic. Opět se jedná jen o malou, spíše nahodile vybranou ochutnávku, neboť kompletní seznam všech novinek by možná vydal na samostatné číslo Alarmu.

Tak tedy: Michal Fafejta a jeho Úvod do sociologie pohlaví a sexuality velmi čtivou formou nabízí různé alternativní perspektivy a pohledy na sexualitu, které mnohdy podvrcejí současně dominantní naturalisticko-esencialistické pojetí. Tato kniha vás seznámí

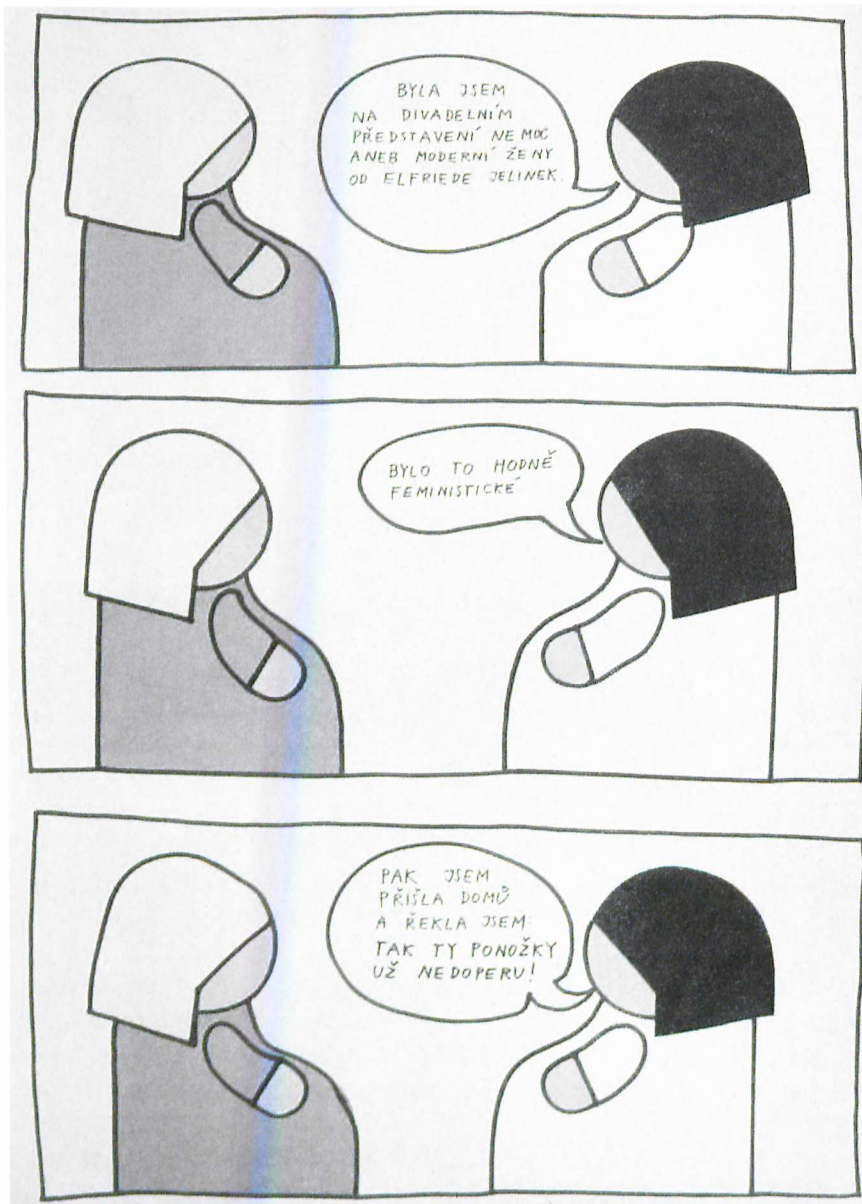
nejen se všemi základními pojmy současné sociologie, ale jejím cílem je ukázat sociologii z jiné stránky, než bývá v úvodních zvykem. Přináší konstruktivistický pohled na sexualitu a přibližuje čtenáři problematiku pohlaví a genderu. Zabývá se i dalšími tématy, jako jsou intersexualita a transgender. Snaží se ukázat, nakolik je sexualita spojena s velkými tématy sociologie, jako je kupříkladu moc. A především ukazuje, jak mnohé z toho, co považujeme za samozřejmé a přirozené, takovým vůbec nemusí být.

Pokud vás téma konstrukce sexuality zajímá více, pak můžete své znalosti prohloubit dále v knize GenderPolitics: Citizenship, activism and sexual diversity od Surya Monro, která již přece jen více odbornějším jazykem než Fafejta rozvíjí poststrukturalistické a diskurzivní přístupy k sexualitě. Navíc autorka vysvětluje, jakým způsobem gender a sexualita souvisí s fenomény jako etnicita, třída nebo i tělesné postžení.

Dnes již klasika od Judith Butler Trampoty s rodom představuje zásadní dílo feministické literatury, ve kterém se autorka teoreticky věnuje problematice moci, rodu, sexuality, jazyka a identity. O knize jsme psali již v minulém čísle Alarmu, nyní jen upozorňujeme na to, že po její původní anglické verzi se nám podařilo získat i její slovenský překlad.

Ze zcela jiného soudku je autobiografická kniha Mariny Nematové Vězenkyně z Teheránu. Marině bylo teprve šestnáct let, když byla 15. ledna 1982 zatčena a uvřezena do nechvalně známého teheránského vězení Evin, kam byli posíláni političtí vězni. Nepatřila k žádné protivládě skupině, až do té chvíle to byla obyčejná dívka, jakých jsou po celém světě milióny. Její život se točil kolem školy, milovaných knížek, prvních lásek. Naneštěstí však do něj zasáhla iránská revoluce, která vynesla do čela státu ajatolláha Chomejního a náboženské fanatiky. Pro Marinu se tím najednou změnil celý svět. Když jednoho dne ve škole vystoupila proti tomu, že se učitelka místo matematice věnuje výkladu koránu, netušila, jaké to pro ni bude mít následky. Její jméno se ocitlo na seznamu odpůrců režimu. Spolu se stovkami dalších byla zatčena a převezena do Evinu, kde byla mučena a pak odsouzena k trestu smrti.

Další autobiografie, tentokrát z prostředí Čečenska, pochází z pera Milany Terloevy a nazývá se Tanec na troskách. Kniha mladé Čečenky začíná a končí plesem. Mezi těmito dvěma plesy je dvanáct let násilí, během nichž se život Milany převrátí naruby, když jí asociace nabídla studium v Paříži. Kniha je zároveň osobním i válečným deníkem, kde defiluje nedávná historie této zraněné země. Milana popisuje spěšný odchod z malé vesnice těsně před příjezdem ruských tanků, život ve sklepeních v Grozném, touhu studovat i v ohrožení života, útěky do Ingušska během bombardování, meziválečnou euforii, „čistky“ a „filtrační tábory“, nečekaný odlet do Paříže, objevování

Komiks: Vendula Chalánková

Západu, návrat do Čečenska...

Do třetice autobiografie, tentokrát přímo z „našich“ luhů a hájů – Svobodná i když za mřížemi: očima oběti domácího násilí Kamily Velikovské, která sepsala příběh své rodinné tragédie. Kamila není spisovatelkou, ale hlavním aktérem děje. V roce 2005 byla vzata do vazby poté, co zastřelila svého manžela, o rok později se konal soud, jenž ji poslal na osm let do vězení. Případ, s nímž byly „černé kroniky“ zpravodajství hotovy na patnácti rádcích, je ale něčím víc než pouhou senzací z první stránky. Autorka ve své knize ukazuje bez přehnaných emocí nebo sebeomlouvání souvislosti a děje, jež ji dovedly až za hranici zákona. Srozumitelným stylem a bez patosu.

Vrací se o dvacet let zpět a provází čtenáře příběhem svého manželství, rodinného života, nadějí i zklamáním, a nakonec i realitou současné vazební věznice a soudní praxe. To, co nešťastné události předcházelo - peklo života týrané ženy - i to, co po ní následovalo - vazba, izolace i schopnost vidět svět pozitivně za všech okolností - dělá z knihy jedinečnou výpověď o naší současnosti, daleko přesahující žánr senzačního psaní na chytlavé téma.

Dnes poslední novinkou se vracíme částečně na začátek. Dějiny ňadra od Marilyn Yalomové se soustřeďují na otázku, jak vnímaly a cítily prsa samotné ženy, jejich milenci, moralisté a pornografové. Tato

průkopnická, erudovaná a obsažná kniha je nabitá informacemi z širokého spektra oblastí - např. sociologie, dějiny, umění, literatura, historie módy, medicína, náboženství, a postihuje tak téma v celé jeho šíři a souvislostech.

Tolik tedy alespoň několik málo ukázek z našich nových titulů. Tyto i další neméně zajímavé najdete v naší knihovně rozdělené do následujících sekcí: feminismus a gender studies, lidská práva, životní prostředí, ochrana zvířat, právní sekce a sociální práce. Knihovna je vám k dispozici v pondělí a ve středu, vždy od 10 do 12 hodin a poté odpoledne od 14 do 16 hodin. Knihy půjčujeme zdarma na dobu jednoho měsíce s možností prodloužení o dalších 14 dnů. ■

Nová publikace o otcích

Autor: Lukáš Sedláček

Po několika odkladech vyšla konečně v lednu tohoto roku informační brožura – sborník textů k tématice aktivního otcovství, které se věnujeme v rámci naší kampaně Ženská práva jsou lidská práva. Autorkami textů ve zmiňované brožuře jsou převážně výzkumnice, které se již v minulosti zabývaly problematikou genderových stereotypů spojených s rodičovstvím a na dané téma provedly již několik výzkumů.

Autorky se snaží spíše čtivou, neakademickou formou představit některé ze závěrů svých studií, které se v převážné míře týkají otců se zkušeností s pobytem na rodičovské dovolené. Protože však toto téma nelze chápat jako výlučně mužské téma, objevuje se ve sborníku například také text Kláry Janouškové „Krkavčí matky“, který se zabývá po-

stavením žen, které se vymykají tradičnímu obrazu „ideální“ matky, a které jsou mnohdy označovány za sobecké kariéristky. Na dalších stránkách publikace se zase můžete dočíst, jaké různé mohou existovat legislativní opatření na zvýšení angažovanosti otců v péči o děti v nejrůznějších zemích ve srovnání s Českou republikou. Neméně zajímavý může být také historický exkurz, který poukazuje na to, jak se role otců proměňovala v odlišných dobách. Pro mnohé může být zajímavé například zjištění, že dnešní pečující otcové nejsou vůbec žádnou novinkou, ba naopak že v některých časech bývaly otcovské pečující kompetence ve vztahu k dětem ještě větší, mnohdy dokonce dominovaly nad mateřskými kompetencemi žen.

Zpřesněním publikace je také rozhovor s hercem Janem Dolanským a jeho manželkou, herečkou

Lenkou Vlasákovou, kteří spolu vychovávají své děti podle zásady „půl na půl“. Rodičovské kompetence mají rovnoměrně rozděleny bez toho, že by připisovali důležitost tomu, co je mužská a co ženská role. Brožura je doplněna mnohými černobílými fotografiemi, které pocházejí z dílny Radima Šašinky a Zory Javorské, a z nichž některé byly použity pro výstavu „Aktivní otcovství aneb když pečují tátové“, která v současné době úspěšně putuje po celé České republice.

Zájemci a zájemkyně mohou šedesátistránkovou publikaci získat zdarma v kanceláři Nesehnutí na třídě Kapitána Jaroše, případně na jakékoliv větší akci pořádané v rámci kampaně Ženská práva jsou lidská práva. ■

Aktivní otcovství

NESEHNUTÍ

NESEHNUTÍ Brno (Nezávislé sociálně ekologické hnutí)
 tř. Kpt. Jaroše 31, Brno 602 00
 tel./fax/zázn.: 543 245 342, mobil: 605 239 579
 e-mail: brno@nesehnuti.cz
 web: www.nesehnuti.cz

Vyděná na recyklovaném papíře.

SF EQUAL

EUROPEAN UNION

ACT UP

Publikace je vytvořena v rámci 2008 v rámci kampaně Ženská práva jsou lidská práva jako součást projektu Nesehnutí - rovná práva, rovná odpovědnost. Je to projekt, který je realizován ve spolupráci s občanskými sdruženími a sdružením žen v ČR.

10 LET NESEHNUTÍ – ROK PO ROCE:

Autorka: Lenka Šafránková Pavličková

1997

Aktivisté, které svádí dohromady protesty proti mezinárodnímu festivalu zbraní IDET a poté proti dostavbě JE Temelín, zakládají na podzim roku 1997 NESEHNUTÍ. Rozjíždí se antimilitaristická kampaň, později nazvaná Zbraně, nebo lidská práva?

1998

NESEHNUTÍ vystupuje proti rušení regionálních železnic. Zahájení dlouhodobé kampaně proti výstavbě rychlostní komunikace R43, která měla destruktivně zasáhnout do rekreační a ekologicky cenné oblasti Brněnské přehrady. Rozjíždí se kampaň proti automobilismu, NESEHNUTÍ se připojuje k pravidelnému pořádání Dne bez aut. NESEHNUTÍ pravidelně vystupuje na různých akcích proti rasismu a je zahájena od té doby pravidelná série akcí na podporu lidských práv v Tibetu. Rozjíždí se kampaň Za práva zvířat (kritika zneužívání zvířat v cirkusech, propagace vegetariánství a veganství, protest proti kožešinovému průmyslu).

1999

Od roku 1999 se organizace začala angažovat za lidská práva v Čečensku, kde se rozhořela válka, zahájila spolupráci se společností Člověk v tísni na organizaci festivalu Jeden svět, připojila se k iniciativě proti odsunu nádraží z centra Brna, protestovala proti výstavbě JE Temelín, zahájila připomínkování nekoncepčního dopravního systému města Brna a instalovala naučnou stezku kolem brněnské přehrady v rámci protestu proti plánované výstavbě rychlostní komunikace R43. Také zahájila ve spolupráci s Amnesty International každoroční sérii festivalu Týden lidských práv (filmové projekce, diskuse a akce na podporu lidských práv). Činná je pobočka v Napajedlech.

2000

V roce 2000 přibyla do portfolia činnosti NESEHNUTÍ kampaň Zaostřeno na hypermarkety (cílem je jednak informovat veřejnost o negativních dopadech expanze hypermarketu a jednak bránit výstavbě nových super/hypermarketů, jejichž realizace by měla negativní dopady na okolí), která je jediná svého druhu v ČR. Pro veřejnost byla otevřena knihovna NESEHNUTÍ, která čítá v současné době téměř 2000 titulů. NESEHNUTÍ se zapojuje do nenásilných protestních akcí v souvislosti se zasedáním Mezinárodního měnového fondu a Světové banky v Praze.

2001

O rok později byla zahájena kampaň Jídlo místo zbraní, v rámci které aktivisté a aktivistky pravidelně rozdávají jídlo bezdomovcům, a kampaň Ženská práva jsou lidská práva. NESEHNUTÍ pokračuje v antimilitaristické kampani, např. protesty proti veletrhu zbraní IDET. Pobočka NESEHNUTÍ v Boskovicích pořádá Dny bez aut.

2002

V roce 2002, když začala brněnská radnice v reakci na nový zákon o přednostech chodců masivně rušit přechody ve městě, rozjelo NESEHNUTÍ protest-

ní kampaň Přes ulice bezpečně. Zahájilo také pravidelné Večery s NESEHNUTÍm (projekce dokumentů a besedy na aktuální témata).

2003

K lidskoprávním akcím přibýly Dny Kavkazu a práce s čečenskými uprchlíky, včetně spoluorganizace velmi úspěšného turné tanečního souboru složeného z malých čečenských uprchlíků Maršo. V rámci antimilitaristické kampaně blokuje Ministerstvo průmyslu a obchodu a žádáme zastavení vývozu zbraní do konfliktních oblastí.

2004

Kromě pokračování již započatých aktivit se rozběhla další kampaň NESEHNUTÍ Bezpečí pro uprchlíky (pořádání volnočasových aktivit pro děti uprchlíků, poradenství, osvěta, připomínkování nových zákonů, uprchlický časopis PŘES). Pomohli jsme skupině čečenských uprchlíků, kterým český stát hrozil vyhoštěním.

2005

Vznikla Ekoporadna, která kromě připomínkování územního plánu města Brna pravidelně zodpoví na 30 až 40 dotazů měsíčně ze strany občanů. Občané se nejčastěji zajímají o možnostech účasti veřejnosti v rozhodovacích procesech a o ochranu životního prostředí. Ženskoprávní kampaň otevřela Informační centrum pro rovné příležitosti žen a mužů.

2006

Kromě realizace a rozvíjení již běžících aktivit NESEHNUTÍ v rámci kampaně Bezpečí pro uprchlíky rozvíjí podporovanou asistenci žadatelů o azyl. Společně s Masarykovou univerzitou jsme uspořádali sérii akcí zaměřenou na podporu demokratizačních procesů a občanských iniciativ v Bělorusku. Vrchní soud nařídil Ministerstvu vnitra, aby se NESEHNUTÍ omluvilo za to, že jej zařadilo do své Zprávy o extremismu.

2007

V tomto roce nadále rostl zájem veřejnosti a občanských sdružení o konzultace s Ekoporadnou. Počet dotazů dosáhl v tomto roce téměř 450ti. Ženskoprávní kampaň uspořádala další z cyklu seminářů s genderovou tematikou, týdenní akce ke Dnům proti násilí na ženách, přednášky a další, úspěšná byla také kampaň za podporu aktivního otcovství, v rámci které se mimo jiné podařilo uspořádat i konferenci o aktivním otcovství. V pravidelných aktivitách i v akcích pro veřejnost pokračovaly také uprchlická kampaň, zbrojařská i Jídlo místo zbraní. Proběhly také akce v rámci kampaně Za práva zvířat. V rámci kampaně Zaostřeno na hypermarkety se podařilo dosáhnout několika vítězství v soudních sporech a úspěchů při intervenci do plánovaných staveb velkých obchodních center, jejichž výstavba by měla negativní vliv na životní prostředí. NESEHNUTÍ se připojuje k požadavku na referendum o umístění americké základny v ČR.

„VĚNUJEME SE

Ríká o NESEHNUTÍ Milan Štefanec, jeden z těch, kteří před deseti lety NESEHNUTÍ zakládali a v současné době je jeho zaměstnancem. Milan Štefanec koordinuje kampaně Zaostřeno na hypermarkety a Zbraně, nebo lidská práva? a podílí se na vydávání uprchlického čtvrtletníku PŘES (předsudky, hranice, lhostejnost). Jak se NESEHNUTÍ za deset let změnilo, kde uspělo a co se naopak úplně nedaří?

Proč před deseti lety vzniklo NESEHNUTÍ?

V roce 1997 se část lidí, kteří do té doby fungovali v Hnutí DUHA, rozhodla, že se chce zabývat nejen kampaněmi na ochranu životního prostředí, ale také sociálními tématy a lidskými právy. Také díky sporům s tehdejšími vedeními Hnutí DUHA došlo na podzim tohoto roku k založení NESEHNUTÍ. Příprava vzniku NESEHNUTÍ byla zajímavá třeba tím, že už na jaře jsme organizovali první protesty proti veletrhu zbraní IDET a např. stanovy se doladovaly na blokáдах Temelína.

Jakým vývojem během těch deseti let NESEHNUTÍ prošlo, kam se posunulo, proč ke změnám došlo a jak bys je zhodnotil?

Objektivněji by to asi zhodnotili lidé, kteří už s NESEHNUTÍm nemají nic společného nebo ho pozorují z povzdálí.

Podle mého názoru se změnilo hodně - počet lidí, kteří se podílí na práci NESEHNUTÍ, kampaně - některé zanikly, jiné vznikly, změnil se i způsob práce. Zatímco na začátku byly kampaně motivovány především tím, že jsme nějakou věc považovali za špatnou nebo jsme chtěli naopak nějakou věc prosazovat, protože je dobrá, teď klademe daleko větší důraz na to, že musíme být nejenom přesvědčeni, že děláme dobré a užitečné věci, ale musíme být také schopni naší snahu dobře podložit odbornými argumenty a podávat je také ve formě, která je přístupná širšímu spektru lidí. NESEHNUTÍ se změnilo i v tom, že první tři roky jsme neměli žádného zaměstnance. V současné době pracuje v NESEHNUTÍ na částečné úvazky asi 8 lidí. Ale změnilo se bohužel i to, že zatímco v prvních několika letech mělo NESEHNUTÍ pobočky v různých regionech Moravy nebo Čech, tak dnes, přestože máme širokou síť sympatizantů a dobrovolníků po celé ČR, jediná aktivní pobočka funguje v Brně.

Proč regionální pobočky NESEHNUTÍ zanikly?

To je zajímavá diskuse. Já mám takový pocit, že úbytek místních skupin se netýká jen NESEHNUTÍ. S podobným problémem se potýkají i jiné ekologické nebo lidskoprávní organizace v ČR. Trend se změnil, v 90. letech byla spousta dobrovolníků, kteří byli ochotni věnovat velkou část svého volného času nějakým neziskovým aktivitám. Příležitosti jak

I TÉMATŮM, KTERÁ NEPOKRÝVÁ ŽÁDNÁ JINÁ ORGANIZACE V ČR,

„trávit svůj volný čas“ nebylo tolik jako dnes, kdy má většina mladých lidí (v těchto organizacích většinou fungují mladí lidé) spoustu dalších možností – může jezdit na humanitární mise do Asie, do Afriky, může se věnovat podpoře lokálních spolků, nebo naopak musí třeba i při studiu pracovat. Velká část lidí, kteří chtějí ovlivňovat dění ve svém městě – přestože s NESEHNUTÍm nebo jinými organizacemi spolupracují – si zakládají svoje vlastní malá sdružení, která nemají celostátní nebo mezinárodní ambice. To jsou důvody, proč si myslím, že dnes příliš nefunguje model velkých organizací s plošnou působností (až na výjimky, jako je třeba ČSOP). V NESEHNUTÍ většina poboček zanikla z toho důvodu, že je tvořila parta kamarádů, kteří se časem rozešli kvůli tomu, že někdo odjel pracovat nebo studovat do ciziny, někdo založil rodinu a kapacit na neziskovou práci už nezbylo tolik jako dřív.

Proč ty sám zůstáváš už deset let stále v NESEHNUTÍ? Určitě se setkáváš se zajímavými i pracovními nabídkami od jiných, často třeba známějších a větších nevládek. Proč NESEHNUTÍ?

Kromě toho, že funguji v NESEHNUTÍ, samozřejmě spolupracuji s celou škálou jiných organizací – s Hnutím DUHA, Greenpeace, s organizací Člověk v tísni, Amnesty International ad. Ale vždy, když jsem zvažoval, která organizace je mi způsobem své práce i tématickým záběrem nejbližší, vyšlo mi NESEHNUTÍ. Nehledě na to, že v NESEHNUTÍ se můžu podílet na tom, jak celá organizace vypadá, jaká témata si volí a mohu tak kombinovat zaměstnání s aktivitou, která mě zajímá. Fungování v NESEHNUTÍ tedy pro mě není jen práce.

V čem vidíš silné a slabé stránky NESEHNUTÍ v současnosti?

Začnu silnými stránkami – zvýšila se úroveň i rozsah vydávaných materiálů, odbornost, s jakou k jednotlivým tématům přistupujeme i počet konkrétních pozitivních výsledků práce NESEHNUTÍ.

Nedaří se naopak rozšiřovat náš způsob práce a témata do regionů mimo Jižní Moravu, viz problémy s existencí regionálních skupin. V některých případech se objevují i problémy ve vzájemné komunikaci uvnitř organizace, kdy musíme řešit složité a často nepřijemné organizační problémy. Jako pozitivní v této oblasti vidím příchod nových lidí do NESEHNUTÍ, kteří do něj přinášejí vedle nových zkušeností a vědomostí i jiné způsoby vnímání a komunikace.

NESEHNUTÍ má nezvykle pestrou paletu zaměření. Jak se rozhoduje, kterým kampaním se bude věnovat? Podle čeho témata svých kampaní volí?

To je zrovna jeden ze sporů, který se v rámci NESEHNUTÍ řeší. Zda to, že se zabýváme tak širokým spektrem témat, je plus nebo minus NESEHNUTÍ. Jedna strana zastává názor, že široké spektrum témat může být na úkor kvality jejich zpracování. Já si naopak myslím, že právě v tom je jedinečnost NESEHNUTÍ. Často se věnujeme tématům, které nepokrývá žádná jiná ekologická nebo lidskoprávní organizace v ČR. V některých případech se navíc daří naplnit další cíl – propojovat mezi sebou ekologické a sociální příčiny a dopady.

Výběr témat kampaní podle mého názoru funguje stejně jako při vzniku NESEHNUTÍ. Pokud se najde tým schopných lidí, kteří považují nějaký problém za závažný, chtějí se mu věnovat, mají ideu, jak se dá daný problém řešit, dokáží o tom přesvědčit i ostatní v NESEHNUTÍ, jsou schopni získat finanční prostředky i další spolupracovníky, tak může vzniknout nová kampaň NESEHNUTÍ.

Příkladem může být uprchlická kampaň – tématu uprchlíků jsme se dříve vůbec nevěnovali. Když se na nás začali obracet různí žadatelé o azyl, kteří potřebovali pomoc v jejich tíživé situaci, nejdříve jsme je odkazovali na jiné organizace, pak jsme se jim sami snažili vlastními silami pomáhat a nakonec jsme zjistili, že okruh lidí, kteří se tomuto tématu chtějí věnovat, je celkem široký, že jsou mezi nimi lidé, kteří tomu i odborně rozumí. Tak byla zahájena kampaň Bezpečí pro uprchlíky, která patří v současné době mezi jednu z výrazných kampaní NESEHNUTÍ.

Kampaně se jednak propojují na praktické úrovni. To znamená, že když např. děláme seminář o problematice hypermarketu, tak jeho účastníkům nabízíme veganskou a vegetariánskou stravu s ohledem na zvířecí práva. Snažíme se používat recyklovaný papír, aby to bylo v souladu s ekologickými zásadami, které prosazuje naše ekoporadna. K pití nabízíme Fair Trade kávu či biomošt apod. Materiály, které vydává NESEHNUTÍ, se snaží v použitém jazyce respektovat rovnost žen a mužů, s ohledem na zaměření naší kampaně Ženská práva jsou lidská práva. Stejně tak s dětmi uprchlíků jezdíme do přírody či na výsadby stromů.

Všechny kampaně mají také společné to, že o tématech, kterými se zabývají, se snaží vyvolat veřejnou diskusi, kterou vnímají jako základní prostředek k tomu, aby se jednotlivá témata mohla řešit. O věci, kterou považujeme za důležitou, se snažíme informovat veřejnost, a tam, kde je to možné, ji zapojit do rozhodování v dané věci. Jeden z principů celého NESEHNUTÍ je posílit participaci občanů na rozhodování – to mají všechny kampaně společné, ať už posílujeme vědomí občanů, kteří se brání hypermarketu, poskytujeme rady, jak člověk na osobní úrovni může snížit svůj negativní vliv na životní prostředí nebo svůj podíl na utrpení zvířat, či děláme informační kampaně, které umožňují ženám, které jsou oběťmi domácího násilí, se tomuto násilí bránit.

Autorka: Lenka Šafránková Pavličková

Zkus popsat, co je hlavním cílem NESEHNUTÍ jako celku, co svými aktivitami sleduje? Jaký je jednotící prvek všech kampaní?

NEVLÁDNÍ ORGANIZACE - NÁVOD K POUŽITÍ

Autor: Jan Keller, sociolog

Nevládní organizace u nás vznikaly od počátku devadesátých let minulého století jako výraz naděje v možnosti občanské společnosti a jako projev snahy začít ovlivňovat směrem zdola fungování politického systému.

Uplynulo téměř dvacet let a ukazuje se, že občanská společnost to nemá ani v nových poměrech nijak snadné a že možnost ovlivňovat fungování politiky směrem zdola zůstává i nadále spíše jen teorií. Nový politický systém, který funguje stále více jen jako nástroj k prosazování zájmů úzkých, navzájem provázaných skupin nové mocenské a ekonomické elity, prokázal vysokou schopnost neutralizovat občanskou aktivitu.

Jaké místo přisoudil tento systém občanským hnutím? Ty, které se mu zdají skutečně radikální, neboť by mohly ohrožovat něčí ekonomické zájmy (např. hnutí proti výstavbě dálnic), se snaží zcela vyřadit z podílu na rozhodování. Vybrané jednotlivce se snaží kriminalizovat. (autor tohoto článku je soudně uznaným ekoteroristou a mnozí další aktivisté jsou uráženi a ponižováni podobným

způsobem).

Systém se snaží použít nevládní organizace především ve dvojím ohledu. Na poli zahraničně politickém mají sloužit jako jakýsi „hlas svědomí“, který vcelku spolehlivě maskuje reálné (a silně pragmatické) počínání mocenské elity. Nevládní organizace mohou svobodně kritizovat porušování lidských práv například v Číně, zatímco systém rozvíjí s touto zemí o to intenzivnější svobodný obchod. Nevládní organizace mohou vyjadřovat solidaritu s obyvateli subsaharské Afriky strádajícími hladem. Systém zatím o to více těží z výhod, které mu plynou z prosazování Programů strukturální adaptace, jež problém hladu v chudých zemích rozhodně neřeší, mnohdy naopak stupňují.

V oblasti zahraniční politiky mají neziskové organizace ovšem ještě i další použití. Slouží jako jakýsi předvoj k vysoce selektivnímu tažení proti momentálně nepohodlným režimům. Mají naprosto volnou ruku ke kritice poměrů v Bělorusku či na Kubě. (Autor tohoto článku neobhajuje nepravosti, pokud k nim v těchto zemích dochází.) Kritika poměrů v Turecku, Saudské Arábii, Pákistánu a dalších zemích, které jsou spolehlivými spojenci našich

spojenců, není ze strany občanských hnutí žádoucí a občanská hnutí to v naprosté většině respektují. Mlčky tak souhlasí s Václavem Havlem, pečlivě udržovaným symbolem občanské společnosti, podle jehož vyjádření je mučení a popravy v Saudské Arábii prostě jaksi takovým tamějším zvykem.

K jinému využití mají sloužit nevládní organizace v oblasti vnitřní politiky.

V době stupňujících se útoků proti sociálnímu státu jsou stále více využívány k tomu, aby formou dobrovolné charitativní činnosti vykonávaly tu část sociální práce, kterou stát již nemůže a do budoucna ani nechce financovat. Tímto způsobem mají pomáhat zakrývat výraznou redukci daňového zatížení nejbohatších příjmových skupin, k němuž dochází v souvislosti se zaváděním takzvané rovné daně. Obětavost a nasazení občanských aktivistů jsou tak zcela cynicky využívány k zahlazování těch nejviditelnějších projevů sociální polarizace a marginalizace celých skupin obyvatelstva, k nimž vede současná politika.

Brněnskému Nesehnutí přejí do další dekády jeho existence, aby bylo ve všech těchto ohledech co nejméně použitelné.

Zakladatelé a zakladatelky NESEHNUTÍ

Jak se dnes dívají zakladatelé a zakladatelky NESEHNUTÍ na současnou činnost organizace? Jak je NESEHNUTÍ ovlivnilo? Přečtěte si naše rozhovory s nimi:

MARTIN ANDER, náměstek primátora města Brna

1. Jak Vás osobně ovlivnila spolupráce s NESEHNUTÍM?

NESEHNUTÍ bylo první organizací, kterou jsem spoluzakládal a mohl se tak již od počátku podílet na formování jejich cílů a pravidel vnitřního fungování. Byl to ve své době důležitý pokus o vybudování nové organizace se sociálně-ekologickým zaměřením, která bude vnitřně plně demokratická. Právě účast na tomto procesu mi dala mnoho zkušeností, kterých jsem využíval i ve svém násle

dujícím působení v roli ředitele Hnutí DUHA, nebo později ve Straně zelených.

2. Proč je, podle Vás, důležitá existence neziskových organizací jako je NESEHNUTÍ? Jakou úlohu ve společnosti plní?

Především jsou důležitým prostorem pro svobodnou seberealizaci aktivních lidí. Jsou tu proto, aby se občané mohli lépe spolupodílet na ovlivňování věcí veřejných. Nejsou však konkurencí politických stran, ale jejich nepostradatelným doplňkem, jinou legitimní formou občanské angažovanosti. Společnost, ve které by se občané nemohli sdružovat za účelem prosazování konkrétních změn ve svém okolí, by nebyla svobodnou ani demokratickou.

3. Jak byste zhodnotil 10 let existence NESEHNUTÍ? Jak se změnilo, kam se posunulo a jak to hodnotíte (pozitiva i negativa)?

NESEHNUTÍ ušlo za 10 let pořádný kus cesty. Z malé, takřka výhradně dobrovolnické skupiny aktivistů, kteří se jednou týdně scházeli a připravovali společně veřejné akce, se postupem času stala profesionalizovaná organizace s rozpočtem v řádu milionů. Pozitivní je, že si NESEHNUTÍ stále uchovává své dobrovolnicko-aktivistické kořeny. Ekologické otázky však již zabírají menší část tematického portfolia, než v době, kdy jsem tuto organizaci pomáhal zakládat.

KAREL DOLEJŠÍ, mluvčí Greenpeace ČR

1. Jak Vás osobně ovlivnila spolupráce s NESEHNUTÍM?

Myslím, že mé působení v NESEHNUTÍ velmi výrazně přispělo k tomu, že od jeho vzniku v roce 1997 až dodnes jsem pracoval převážně pro nevládní neziskové organizace. Přimělo mě také hodně přemýšlet nad místem a úlohou NNO v současné společnosti, nad jejich specifickou organizační kulturou.

2. Proč je, podle Vás, důležitá existence neziskových organizací jako je NESEHNUTÍ? Jakou úlohu ve společnosti plní?

Jsem přesvědčen, že NNO jako NESEHNUTÍ mají ve společnosti těžko nahraditelnou úlohu. Žijeme v rizikové společnosti a NNO se jako první chápou problémů a dysfunkcí, které organizace napojené na establishment nemohou nebo ani nechťejí řešit – ať už proto, že je jim to nepohodlné, negeneruje to zisk, nebo jednoduše proto, že nemají k dispozici organizační rutinu, která by jim umožňovala pracovat na takových tématech v souladu s byrokratickými kritérii efektivit.

Osudem NNO typu NESEHNUTÍ je ovšem probívat nová témata až do doby, kdy se jejich oficiální

struktury milostivě ujmou. V takovém okamžiku už NNO začínají plnit hlavně watchdogovou funkci - a je myslím na čase, aby se poohlédly po nových problémech a tématech, které dosud nikdo neřeší.

3. Jak byste zhodnotil 10 let existence NESEHNUTÍ? Jak se změnilo, kam se posunulo a jak to hodnotíte (pozitiva i negativa)?

NESEHNUTÍ vznikalo na konci 90. let minulého století. Byla to velmi zvláštní a svým způsobem neopakovatelná doba. Působili v něm tehdy lidé, kteří se zúčastnili události v roce 1989 a odnesli si z nich ne právě jednoduše sdělitelnou zkušenost, že se věci dají změnit. Mnozí z těchto lidí v NESEHNUTÍ působí dodnes. Jejich zkušenost ale myslím dalším generacím dost citelně chybí.

NNO také v 90. letech mohly čerpat prostředky pro své fungování od zahraničních nadací, jejichž cílem bylo podporovat vznik občanské společnosti v postkomunistických zemích. Tato skutečnost umožňovala lidem v NNO zastávat velmi nekonformní názory a v podstatě se příliš neohlížet na názory většinové společnosti.

Myslím, že teď žijeme v době, která od českých a moravských NNO – už jen z pohledu dalšího financování jejich činnosti, nemluví o otázce legitimity cílů – vyžaduje poněkud odlišný přístup, řekl bych jistě „vkořenění“ do místních poměrů.

Neznám současně NESEHNUTÍ natolik dobře, abych se cítil oprávněn hodnotit, nakolik se mu tento úkol daří. Z vnějšku jsem nabyt dojmu, že uvedeným směrem se vcelku úspěšně ubírá třeba hypermarketová kampaň, ekoporadna, a konečkonců i účast na odporu proti americkému radaru v Brdech. Nejsem si ovšem jist, jak se podaří dlouhodobě řešit otázku financování v situaci, kdy grantové zdroje vysychají. Ale na to by se nejspíš bylo vhodné zeptat někoho kvalifikovanějšího.

MIROSLAV PATRIK, předseda Děti Země

1. Jak Vás osobně ovlivnila spolupráce s NESEHNUTÍM?

Těžko odpovědět, asi nijak významně... možná ale tím, že se snaží vidět řadu věcí v širokých souvislostech tím, že propojuje tři velká (sociální) témata jako je ochrana životního prostředí, ochrana lidských práv a ochrana práv zvířat. Já se ve své práci programově, a tedy i více do hloubky, věnuji životnímu prostředí a obě zbývající jen sleduji „zpozvdálí“.

2. Proč je, podle Vás, důležitá existence neziskových organizací jako je NESEHNUTÍ? Jakou úlohu ve společnosti plní?

Protože svou činností otevírá řadu nových společenských témat (některá jsou i tabuizovaná), nabízí nové (netradiční) pohledy a řešení, předkládá leckdy provokující otázky a provádí veřejnou kontroly používání státní moci a dodržování základních principů demokratického režimu.

3. Jak byste zhodnotil 10 let existence NESE-

HNUTÍ? Jak se změnilo, kam se posunulo a jak to hodnotíte (pozitiva i negativa)?

V „životě“ neziskové organizace je deset let poměrně dlouhá doba, i když není důležitá délka, ale její aktivita. Z tohoto hlediska patří mezi nejznámější sdružení u nás, které se nebojí říkat své názory a jít si důsledně (radikálně) za nimi. Jeho činnost se sice personálně a věcně obměňuje, nicméně základní trend, i bez již chybějících poboček, zůstává stejný: pomáhat lidem při obraně jejich práv na zdravé životní prostředí, starat se o lidská práva a upozorňovat, že zvířata nejsou jen věci na hraní, ale bytosti, které také cítí bolest. V další činnosti NESEHNUTÍ by zřejmě více slušelo ji zúžit, vybrat si podle stavu svých kapacit z každých tří výše uvedených témat jen něco a jít pak více do hloubky.

KRISTÝNA RYTIŘOVÁ, právnička

1. Jak Vás osobně ovlivnila spolupráce s NESEHNUTÍM?

Jsem asi jediná žena, která byla u vzniku Nesehnutí a podíl se na jeho činnosti i dnes. I když prvních šest let jsem byla rozhodně aktivnější než dnes, kdy pracuji a starám se o čtyřletou holčičku. Díky Nesehnutí jsem si ověřila, že má cenu se zajímat o své okolí a měnit věci, které chcete změnit. Poznala jsem množství zajímavých lidí a z některých z nich se časem stali opravdoví přátelé a přítelkyně a z jednoho (celo)životní partner (snad). Naučila jsem se spoustu dovedností jako třeba umění diskutovat, prezentovat své názory před lidmi nebo řešit konfliktní situace, které nevyhnutelně také přicházely. A samozřejmě bych to nedělala, kdyby u toho nebylo i hodně zábavy. Mám pocit, že se už v životě tolik nenasměji, jak na některých schůzkách Nesehnutí. A jenom Nesehnutí vděčím za objevení feminismu. Jsem hodně ráda, že jsem mohla stát

u zrodu kampaně „Ženská práva jsou lidská práva“ a doufám, že se nám podařilo pozitivně ovlivnit další lidi.

2. Proč je, podle Vás, důležitá existence neziskových organizací jako je NESEHNUTÍ? Jakou úlohu ve společnosti plní?

Na Nesehnutí jsem oceňovala a oceňuji šíři jeho záběru, to jak spojuje problematiku lidských práv s ekologií či právy zvířat. Navíc mi lidi v Nesehnutí vždy přišli jako osobně poctiví (že nekázali vodu a nepili přitom víno), což považuji za ohromně důležité a někdy se osobním příkladem posunou věci více, než bychom si vůbec dokázali představit. Jsem ráda, že Nesehnutí je ukotveno i jako lokální organizace. Určitě je důležité kromě celonárodních nebo celosvětových problémů reflektovat i lokální témata. Myslím, že lokální organizace dovedou velmi dobře monitorovat a případně zabránit pochybným projektům na místní úrovni. Je vynikající, že se Nesehnutí a dalším nevládním organizacím podařilo třeba zabránit výstavbě sjezdovky v jednom brněnském městském parku nebo obřího nákupního centra Plaza. Práci v neziskových organizacích a dobrovolnictví pokládám za dobrou příležitost, jak se na něčem smysluplném podílet a jak prosadit v různých oblastech změny k lepšímu a osobně to považuji za mnohem rozumnější způsob, než se o totéž snažit přes účast v politických stranách.

3. Jak byste zhodnotila/a 10 let existence NESEHNUTÍ? Jak se změnilo, kam se posunulo a jak to hodnotíte (pozitiva i negativa)?

V době vzniku a prvních let existence bylo

Nesehnutí postaveno výhradně na dobrovolnické práci. Mělo to své velké výhody a samozřejmě i nevyhnutelně nedostatky. Zdá se mi, že na začátku bylo více nadšení a ochoty dělat něco zadarmo, na druhou stranu jsme se nemohli pouštět do větších a dlouhodobějších projektů, protože ty se po práci a na koleně dělat nedají. Akorát bych byla ráda, kdyby se Nesehnutí vrátilo více k veřejným akcím

(typu infostánků, happeningů, demonstrací) i třeba těm kontroverznějším, ale možná, že už je jiná doba než na konci devadesátých let. Určitě je vidět za ta léta větší profesionalizace a teď to myslím jen v tom pozitivním smyslu. Z party kamarádů a kamarádek (abych byla genderově korektní) se stala fungující organizace, která nestojí a nepadá s jedním člověkem a která si vydobyla své respektované místo mezi neziskovými organizacemi.

FILIP FUCHS, vedoucí poradny romského střediska DROM

1. Jak Vás osobně ovlivnila spolupráce s NESEHNUTÍm?

NESEHNUTÍ jsem na podzim 1997 spoluzakládal, následně v něm tři roky působil jako dobrovolník

a další tři roky jako zaměstnanec na plný úvazek. Po jistou dobu tedy představovalo dost podstatnou součást mého života. Určitě ve mně posílilo a prohloubilo schopnost dívat se na svět kolem kritickým pohledem, víc přemýšlet o věcech, co se tváří jako „normální“ a „nezměnitelné“ a hlavně mě utvrdilo v tom, že když se mi něco nelíbí, tak má smysl se spolu s dalšími nespokojenci snažit to změnit. Taky jsem zjistil, že i když se nám to nakonec nemusí nutně povést, tak že se během toho snažení dá zažít spousta legrace, potkat řada zajímavých lidí, na které byste jinak nejspíš nenarazili a že to tím pádem nemusí být nutně promarněný čas - jak by se na první pohled mohlo z neradostného výsledku společného úsilí zdát.

2. Proč je, podle Vás, důležitá existence neziskových organizací jako je NESEHNUTÍ? Jakou úlohu ve společnosti plní?

Konkrétně na NESEHNUTÍ se mi líbí to, že nejen informuje o různých nespravedlnostech a nepravostech světa, ale že se snaží do jejich nápravy aktivně

zapojovat širokou veřejnost. Zejména u problémů na lokální úrovni (např. při plánovaných stavbách supermarketů) v tom vidím velký smysl a snad i větší šanci, že se dilo podaří. Dnešní společnost je silně individualizovaná a řešení problémů přenechává odborníkům a politikům. Rozhodně nepřeje tomu, aby se lidé sami organizovali ze zdola a aktivně bránili životní prostředí nebo svá občanská práva. NESEHNUTÍ s tímto trendem od počátku své existence statečně zápolí (mj. i svou silně demokratickou organizační strukturou) a to je podle mně v houštině nejruznějších neziskových organizací obzvláště přínosné a inspirativní. Na otázku „jakou úlohu plní ve společnosti neziskové organizace“ by se dalo odpovědět podobně šedivě a fráзовitě znějící odpovědí „hlídání psa demokracie“... aspoň tedy některé.

3. Jak byste zhodnotil 10 let existence NESEHNUTÍ? Jak se změnilo, kam se posunulo a jak to hodnotíte (pozitiva i negativa)?

Z aktivní činnosti v NESEHNUTÍ jsem začal pomalu vycouvat v roce 2003/2004, kdy se mi narodil potomek a změnil jsem zaměstnavatele (stal jsem se vedoucím sociálně-právní poradny v místním romském ghettu) a v současné době už nějak nemůžu najít čas ani energii na to, abych byl zase aktivnějším. Někdy ve slabých chvílích se za to trochu stydím. Myslím, že posun z hlubin 90. let do žhavé současnosti by se dal charakterizovat např. slovem „stabilita“ - asi bych si v roce 1997 tak úplně nevsadil na to, že jednou oslavíme deset let. Dnes má NESEHNUTÍ nejvíc placených zaměstnanců, největší kancelář a nejkvalitnější zázemí za svou historii a řekl bych (spíš tedy doufám), že i po finanční stránce je na tom zrovna ve chvíli, kdy odpovídám na tyto otázky, celkem dobře. Takže já mám radost už jenom z toho, že tady NESEHNUTÍ stále je a že se v podstatných věcech oproti svým začátkům nějak výrazně nezměnilo. To je pro mě asi to nejpodstatnější.

Na nějaké globálnější hodnocení celých deseti let se mi nedostává časoprostoru, vypíchnul bych jen pár věci ze současnosti - je mi velmi sympatická činnost ekoporadny a hypermarketové kampaně právě kvůli tomu, o čem jsem psal v předchozí odpovědi, hřeje mě na srdci, když vidím, že aktivity, na jejichž zrodu jsem se podílel - knihovna, Večery s NESEHNUTÍm, nebo právě Alarm - stále fungují (a to i beze mě!), užitečná je určitě práce s uprchlíky v táborech nebo informační aktivity ženské kampaně a jsem rád, že se po letech opět schází skupina za práva zvířat.

Na druhou stranu tím, jak jsem z každodenní činnosti v NESEHNUTÍ v posledních letech vystoupil, tak mám možnost sledovat ji „zvenčí“ coby běžný občan konzumující masová média. A tady bych řekl, že o nás oproti dřívějšku bohužel moc slyšet není - zdá se mi, že výrazně ubylo různých pouličních akcí - happeningů, demonstrací, nebo informačních stánků. Naopak přibýlo víc seminářů, přednášek a odborných publikací, které mají v naší činnosti zajisté své místo taky, ale jednak je dělají skoro

všechny ostatní nevládky a pak si myslím, že NESEHNUTÍ se stalo respektovaným (a někdy obávaným - tím líp!) hráčem spíš díky těm aktivitám na ulici. Mám strach, aby se NESEHNUTÍ neproměnilo v další šedivou nevládku, ve které sedí otrávení zaměstnanci od 9:00 do 17:00 před monitorem počítače a produkují hory publikací, které nikdo nečte (no, teď si vybavuji, že jsem vlastně taky jednu napsal...) a pořádají konference z evropských grantů, na které nikdo nechodí - protože se tam mluví jazykem, kterému nikdo nerozumí. Rád bych viděl aktivnější zapojení NESEHNUTÍ např. do hnutí proti plánované výstavbě amerického radaru a obecně víc konfrontačnějších akcí na ulici a víc nových neotřelých myšlenek na papíře (jakou byla kdysi třeba publikace Jana Kellera „Naše cesta do prvohor“). Byla by velká škoda, kdyby NESEHNUTÍ sklouzlo ke klasickému „nevládkářeni“. Takových organizací je tu už dost a aspoň mě, kdybych se teď chtěl jako dobrovolník zapojit, by výhled na to, že po osmi hodinách své běžné práce mám ještě navíc sedět někde v kanceláři u počítače nebo lepit obálky prostě nebere. Radši bych si šel stoupnout někým s transparentem. Ale nejsem si jistý, jestli to jde dělat až po pracovní době nebo bych si na to musel brát dovolenou.

VIKTOR PIORECKÝ, sociolog a koordinátor PR Hnutí Duha

1. Jak Vás osobně ovlivnila spolupráce s NESEHNUTÍm?

Spolupráce mě ovlivnila v několika směrech. Jednak mě osobně po příchodu do Brna přivedla mezi brněnské aktivisty a dala mi tak poznat mnoho zajímavých aktivních lidí. Za druhé mi dala možnost se zapojit do prospěšných aktivit, které jsem vždy považoval za extrémně důležité. Spolupráce s Nesehnutím mi ale hlavně dala řadu praktických zkušeností v tom, jak funguje nezisková organizace, jakým způsobem se vytvářejí a udržují kampaně, co všechno je potřeba, aby se kampaň vydařila apod. V Nesehnutí vždy působili lidé, kteří byli odborníky na svá témata a jako aktivisté se vždy snažili být co nejprofesionálnější. Spolupráce s těmito lidmi nebyla vždycky nekonfliktní, ale přesto obohacující.

2. Proč je, podle Vás, důležitá existence neziskových organizací jako je NESEHNUTÍ? Jakou úlohu ve společnosti plní?

Podobné organizace jsou velmi důležitou společenskou silou. Nejde jen o to, že prosazují konkrétní změny, bojují proti nespravedlivým opatřením a zlepšují tak náš společný prostor pro život. Organizace jako Nesehnutí se totiž navíc starají o to, aby ve společnosti, kde konvenční politika již dávno pozbyla svého původního významu (který tam možná nikdy nebyl...) v zastupování lidí v řízení společných věcí, byl konkrétně a hlasitě slyšet

hlas veřejnosti. Jsou tak vlastně tou ztracenou reprezentací zájmů, které v běžné politice již dávno reprezentovány nejsou. Úloha, kterou tak plní je přesně tím, čeho se náš egoistický prezident bojí. Je alternativou k běžné politice. Systém financování neziskových organizací sice tyto organizace tlačí do role pouhých připomínajících a pomáhajících subjektů, nicméně právě Nesehnutí reprezentuje tu část spektra neziskovek, které se do této úzké, politiky a úředníky utilitaristicky vnímané role vtačit nenechá. Kéž by takovýchto organizací bylo víc...

3. Jak byste zhodnotil 10 let existence NESEHNUTÍ? Jak se změnilo, kam se posunulo a jak to hodnotíte (pozitiva i negativa)?

logické a lidskoprávní agendy.

Jako negativum vnímám pouze zatím nedostatečné hmotné zajištění pracovníků organizace. Je to samozřejmě dáno finančními příležitostmi a také faktem, že se Nesehnutí opravdu neshýbá před firmami, byrokraty ani autoritami. Nicméně v dlouhodobém pohledu bude Nesehnutí nutně řešit dilema mezi fluktuací svých lidí (které práce pro organizace zvláště v momentě zakládání rodin apod. neuživí) a adekvátním ohodnocením, které samozřejmě organizaci nepřijde zrovna lacino.

S předešlým také souvisí to, že se organizace na jednu stranu stále snaží být aktivistickou organizací a na straně druhé se snaží ustavit jako profesionální a odborná skupina. Je to ale vždy tanec na tenkém

Podle mého názoru se organizace za ta léta ustálila na pozici jedné z vlivných ekologicko-lidskoprávních skupin nejen v Brně a jihomoravském regionu. Svými celostátními kampaněmi si vydobyla reputaci i v ostatních oblastech České republiky, své jméno má na Slovensku a v neposlední řadě díky mezinárodní spolupráci a mnohým kontaktům v zahraničí není její jméno zcela neznámé i daleko za hranicemi země. Pozitivně hodnotím zejména vytrvání v nekompromisním prosazování pozitivně radikální eko-

ledě a Nesehnutí rozhodně stále tančí...

KATEŘINA LIŠKOVÁ, odborná pracovnice na oboru genderová studia katedry sociologie FSS MU

1. Jak Vás osobně ovlivnila spolupráce s NESEHNUTÍM?

To je dost široká otázka. Vynechám patetické superlativy a řeknu, že jsem přesvědčená, že jsme dělali důležitou a smysluplnou práci a že roky strávené v NESEHNUTÍ považuju pro sebe za důležité formativní období.

2. Proč je, podle Vás, důležitá existence neziskových organizací jako je NESEHNUTÍ? Jakou úlohu ve společnosti plní?

Nečekejte nic překvapivého – copak vám můžu říct něco jiného, než že nevládky hrají ve společnosti nezastupitelnou úlohu?

3. Jak byste zhodnotila/a 10 let existence NESEHNUTÍ? Jak se změnilo, kam se posunulo a jak to hodnotíte (pozitiva i negativa)?

Za posledních pár let už nemůžu práci NESEHNUTÍ detailně hodnotit, ale prvních pět šest let od jeho založení, kdy jsem „byla při tom“, mi připadalo nesmírně cenné, že – kromě aktivit, které jsme podnikali, a věcí, které jsme měnili nebo se o to aspoň snažili – jsme diskutovali. Ty dlouhé debaty, někdy i ostré názorové střety mezi osobnostmi, které přicházely z různých částí názorového spektra, s odlišným intelektuálním backgroundem, ale s chutí řešit věci spolu – to mi připadalo úžasné a v jistém smyslu neopakovatelné.

BENEFIČNÍ MINIFESTIVÁLEK MĚL ÚSPĚCH

Autorka: Lenka Šafránková Pavličková

Už je tomu opravdu deset let, co NESEHNUTÍ pracuje pro přírodu a lidská práva. Protože ale nejen prací živ je člověk, oslavilo NESEHNUTÍ kulaté narozeniny spolu se svými příznivci a přáteli ve velkém stylu. Na benefičním festiválku v brněnském HaDivadle bylo živo a slavilo se dlouho do noci.

Svoji účastí bez nároku na honorář poctil naše narozeninové oslavy písničkář a spisovatel Jan Burian a brněnské kapely Kumbalu a Lesní zvěř. Nikomu z nich se nepodařilo uniknout z osidel záladného moderátorského dua Milan Štefanec (NESEHNUTÍ) a Petr Machálek (hnutí DUHA). Pro roztančené hosty jsme měli ve foyer HaDivadla připraven nejen bohatý vegetariánský raut, ale především veganský narozeninový dort s marcipánovým logem NESEHNUTÍ. K dobré chuti přispěla také cimbállovka Veronika, dokonale to stylový doprovod k ochutnávání benefičních moravských vín a moštu.

Kristýna Rytířová a Filip Fuchs – jedni ze zakladatelů NESEHNUTÍ

Fotograf Václav Vašků (druhý zprava) měl ke každé fotografii v dražbě nějaký příběh

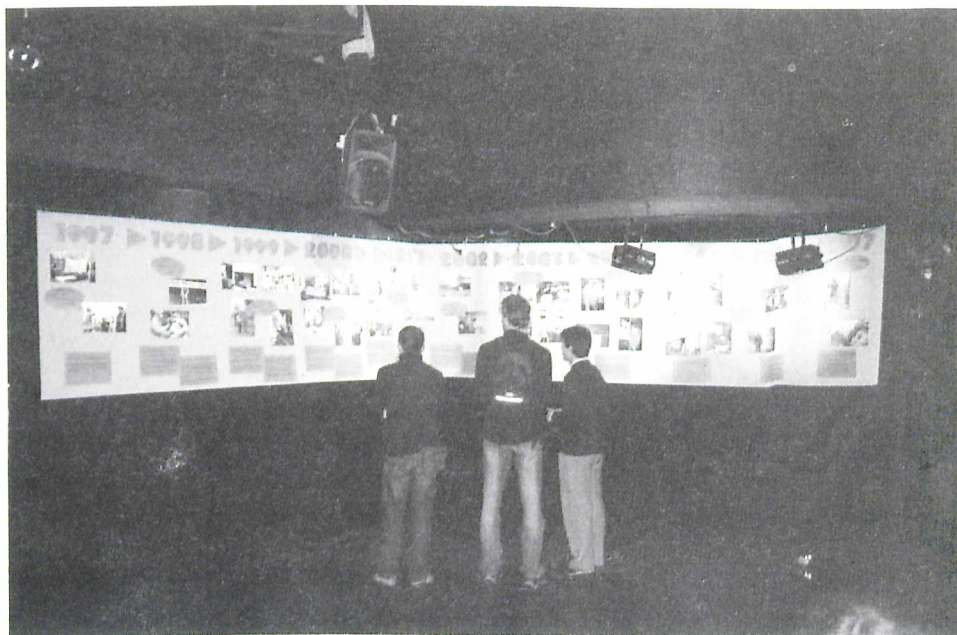

Hned na úvod večera pozvali moderátoři na pódium bývalého člena NESEHNUTÍ, nynějšího náměstka primátora města Brna Martina Andera

Po celý večer měli všichni hosté možnost si počítat na naše aktivistky a aktivisty v kostýmech, kteří v průběhu oslav korzovali davem a prodávali lístky do benefiční tomboly. A že bylo o co stát – do tomboly věnovali výrobci a prodejci zdravé výživy, ekologických, bio a fair trade produktů, NESEHNUTÍ i jedna z brněnských čajoven lákovou paletu chutných i užitečných cen – od bio a fair trade čokolád, kávy, čaje a další pochutiny, přes aktivistická trička a publikace až po ekologické čisticí prostředky a biokosmetiku. Kdo měl stále chuť utratit nějakou tu korunku ve prospěch NESEHNUTÍ, měl šanci udělat to v benefiční aukci. A narozeninovi gratulanti byli skutečně štědrí - vydražilo se vše, od benefičních ručně vyráběných kalendářů NESEHNUTÍ až po nádherné fotografie z Běloruska známého fotografa Václava Vašků, který se aukce osobně zúčastnil. Absolutním rekordem večera se však stal historický transparent NESEHNUTÍ „Zabraňte dalším vraždám“ - víceúčlový, praktický a univerzálně použitelný (a při různých příležitostech úspěšně použitý), za který vítěz dražby na konto NESEHNUTÍ věnoval neuvěřitelných 7.000 korun. Všechny získané prostředky NESEHNUTÍ samozřejmě využije na podporu běžících kampaní a projektů.

Zewls.

Rádi bychom touto cestou poděkovali všem účinkujícím za jejich podporu (všichni vystoupili bez nároku na honorář a byla s nimi skvělá spolupráce) a všem hostům za výbornou atmosféru, kterou v brněnském HaDivadle 15. listopadu vytvořili.

Výstava k desetileté historii NESEHNUTÍ v hlavním sále

DRAŽBA - 10. NAROZENINY NESEHNUTÍ V HADIVADLE

Komiks: Jan Karpíšek

DISTRIBUCE NESEHNUTÍ - výběr

Kompletní seznam naleznete na webových stránkách www.distribuce.nesehnuti.cz.

Z PRODUKCE NESEHNUTÍ

* „PŘES“ – uprchlický čtvrtletník NESEHNUTÍ: ●

● č. 13/zima 2007 – problém jménem Islám, volby v Turecku, lidská práva a uprchlíci v Barmě, humanitární krize v súdánském Dárfúru, Fair Trade a lidská

práva ad. ● č. 12/podzim 2007 - situace uprchlíků z Iráku, azylová politika Slovenska, pracovní migrace v ČR, kastovní systém v Indii ad. ● č. 11/léto 2007 – hl. téma: Blízký východ (situace palestinských uprchlíků, historie i současnost Kurdů, rozhovor s odborníkem na Blízký východ, úskalí německé i české azylové politiky, nový zákon o azylu ad.) ● dvojčíslo 9 - 10/zima 2006 – jaro 2007 – hl. témata: 1) Balkán (Uprchlíká otázka a život menšin v Kosovu, Etnické soužití v poválečné Bosně a Hercegovině, rozhovor k filmu Grbavica, texty o lidských právech v Číně, KLDR ad.); 2) Afrika (lidská práva a uprchlická krize, situace v Angole, Uprchlík v království Shellu, vývoz zbraní ad.); ● č. 8/podzim 2006 – hl. téma: xenofobie a rasová nesnášenlivost ● č. 7/léto 2006: hl. téma: jiní uprchlíci (migrace z ekonomických, sociálních, ekologických důvodů) ● č. 6/jaro 2006 - z obsahu: etnické konflikty na Kavkaze, prezidentova migrace od multikulturalismu, dobrovolníkem mezi uprchlíky ad. ● č. 5/zima 2005: hlavní téma: ženy a uprchlictví

Cena č. 8, 11, 12, 13 – 15 Kč, dvojč. 9-10 – 30 Kč, č. 6, 7 – 10 Kč; roční předplatné (= 4 čísla) – 120 Kč (časopis vč. poštovného); více na www.pres.nesehnuti.cz.

* Filip Fuchs a kol. „Přelet nad hypermarketovými hnízdem (Deset let budování hypermarketů v ČR)“ (NESEHNUTÍ, 2005): Kniha v několika případových studiích upozorňuje na často vznikající konflikt mezi nákupními řetězci a přírodou, občany, odbornou veřejností a místními obchodníky. Cena 90 Kč

* **benefiční tašky NESEHNUTÍ**: praktická plátěná ručně šitá taška (rozměry cca 40 x 40 cm), přírodní materiál – len (neběleno), dlouhé uši – model „přes rameno“, decentní zelený potisk – postavičky z loga NESEHNUTÍ v řadě (vč. loga) a nápis www.nesehnuti.cz. Cena 100 Kč

* **samolepka „Stop reklamním materiálům“**: na vaši schránku. Cena 2 Kč

* **samolepka „Svobodu Tibetu!“**: barevná samolepka s tibetskou vlajkou a citovaným nápisem, na rubu doplněná o vysvětlení symboliky vlajky. Cena 10 Kč

* **benefiční povlaky na polštář** – povlaky ušily ženy-oběti domácího násilí žijící v azylovém domě, jemuž je i věnován zisk. Rozměr: 37 x 37 cm. Různé barvy a motivy. Cena 45 Kč

* **trička „Peking 2008“** – Co si myslíte o letních olympijských hrách 2008 v Číně? Trička „pánského“ střihu a velikostí M, L, XL, XXL a „dámského“ střihu a velikostí S, M, L. Barva bílá. Cena 280 Kč

Z PRODUKCE JINÝCH ORGANIZACÍ: NESEHNUTÍ doporučuje...

ČASOPISY A ZPRAVODAJE

* „**TIBETSKÉ LISTY**“ (Lungta o. s.): časopis o historii i současnosti Tibetu. Informujte se, jaká čísla jsou aktuálně k dispozici. Cena 20 Kč

KNIHY A DALŠÍ PUBLIKACE

* **V. Roubalová, T. Günterová, F. Kostlán „Přichozi“ (G plus G, 2005)**: kniha o lidech, kteří přišli do ČR a hledají domov - příběhy a prožitky uprchlíků; příběhy o netoleranci, rasismu a xenofobii v ČR. Cena 99 Kč

* **J. Nezhyba „Práveš proti korupci“ (EPS, 2005)**: publikace je zaměřená na oblast právního boje s korupcí a klientelismem ve veřejné správě a na účast veřejnosti v rozhodovacích procesech - praktické a srozumitelné návody na řešení nejrůznějších (právních) otázek v situacích, do nichž se jako občan/ka nebo člen/ka občanského sdružení můžete velmi často dostat. Cena 150 Kč

V případě zájmu o jakoukoliv položku nás navštivte na naší adrese nebo nás kontaktujte e-mailem či telefonicky.

Těšíme se na vaše objednávky!

připravila: Kateřina Plesková

CÍTÍTE SE ZNEVÝHODNĚNA V ZAMĚSTNÁNÍ?
ZNÁTE SVOJE PRÁVA NA TRHU PRÁCE ?

**VYUŽIJTE NAŠÍ PRÁVNÍ PORADNU
A INFORMAČNÍ CENTRA
V PRAZE, BRNĚ, LIBERCÍ A TRUTNOVĚ!**

TELEFONICKÁ PRÁVNÍ PORADNA "PŮL NA PŮL"

Gender Studies o.p.s.
Tel.: +420 224 913 350, +420 774 913 350
Naše právnicka zodpovídá Vaše dotazy každé úterý od 9:00 do 11:00 a každý pátek od 16:30 do 18:30
Své otázky můžete také zaslat na e-mailovou adresu: pravo@genderstudies.cz

PRÁVNÍ PORADNA "PŮL NA PŮL" NA INTERNETU

Poradenský web www.rovneprilezitosti.cz Vám nabízí informace a právní poradnu týkající se rovných příležitostí žen a mužů na trhu práce

INFORMAČNÍ CENTRA

PORADENSKÉ SLUŽBY | OBOJBOHÁ LITERATURA | PROPAGAČNÍ MATERIÁLY

PRAHA

GENDER STUDIES, o.p.s. | Otevřeno úterý až pátek 12:00-18:00
Gorazdova 20, Praha 2 | tel. +420 224 915 666 | library@genderstudies.cz
<http://www.genderstudies.cz>

BRNO

INFORMAČNÍ BOD V KNIHOVNĚ JIRIHO MAHENA
Otevřeno v úterý a ve čtvrtek 15:30-18:00 | Kobilzina 4, Brno
tel. +420 693 367 495 | typitova@kjm.cz | <http://www.kjm.cz>

NESEHNUTÍ BRNO | Otevřeno v pondělí 10:00-12:00, 16:00-18:00
Kpt. Jaroše 31, Brno | tel. +420 543 245 342 | zenskaprava@seznam.cz
<http://zenskaprava.ecn.cz>

INFOCENTRUM V KRAJSKÉ VĚDECKÉ KNIHOVNĚ

Otevřeno v úterý a ve čtvrtek 15:30-18:00 | Rumjancevova 1362/1, Liberec
tel. +420 482 412 136 | hoicakova@kvki.cz | <http://www.kvki.cz>

TRUTNOV

MOST K ŽIVOTU o.p.s. | Otevřeno v úterý 9:30-12:00 a ve čtvrtek 15:30-18:00
Sádká 300, Trutnov 3 | tel. +420 499 841 999 | most.k.zivotu@volny.cz
<http://www.mostkzivotu.cz>

Podrobnější informace o projektu Půl na půl a online právní poradnu naleznete na webových stránkách www.rovneprilezitosti.cz

VEČERY S NESEHNUTÍM

ÚNOR

21. února - „Environmentální důsledky antikoncepce“

BŘEZEN

13. března - „Ekologické problémy doléhající na ženy v Zapatistickém hnutí“

27. března - „Život na Horním mlýně...“

DUBEN

10. dubna - „Existuje šetrná turistika?“

17. dubna - „Práva zvířat - únik z velkochovů“

Akce 21. 2., 27. 3. a 10. 4. se konají v rámci projektu
„Doplnění sítě environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v Jihomoravském kraji“,
který je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem.

Co u nás ještě najdete?

Knihovna - sekce: feminismus a genderová studia, ekologie a ochrana životního prostředí, ochrana a práva zvířat, lidská práva a společnost, sociální práce, právo
e-mail: brno@nesehnuti.cz, tel.: 543 245 342, 605 239 579 <http://knihovna.nesehnuti.cz>,
cz, návštěvní hodiny: pondělí a středa 10-12 a 16-18 hod. (po předchozí domluvě i jindy)

Informační centrum pro rovné příležitosti žen a mužů

e-mail: infocentrum@nesehnuti.cz, tel.: 543 245 342, <http://zenskaprava.ecn.cz>
návštěvní hodiny: pondělí 10-12 a 16-18 hod.

Ekologická poradna - e-mail: ekoporadna@nesehnuti.cz, tel.: 543 214 144, <http://ekobrana.cz>,
návštěvní hodiny: středa 10-12 a 16-18 hod.

NESEHNUTÍ Brno

tr. Kpt. Jaroše 31

602 00

Brno

tel./fax: 543 245 342

gsm: 605 239 579

e-mail: brno@nesehnuti.cz

www.nesehnuti.cz

Čas konání od 18:00

VSTUP ZDARMA

Naše činnost je založena převážně na dobrovolné práci a finančních příspěvcích, stáňte se dobrovolníkem/dobrovolnicí či sympatizantem/sympatizantkou NESEHNUTÍ, zapojte se, podpořte nás!

21. února 2008

„Environmentální důsledky antikoncepce“

Bude se promítat film Terezy Tary „Hormonální akvárium“ a následovat bude diskuse s autorkou filmu a gynekoložkou, která ve filmu vystupuje.

13. března 2008

„Ekologické problémy doléhající na ženy v Zapatistickém hnutí“

Přednáška PhDr. Marty Kolářové Vás přenesení do mexického státu Chiapas, kde se již 14 let odehrává sociální experiment zapatistické komunity mayských indiánů. Nakolik se jim to daří, ukáže přednáška čerpající informace především z pozorování v rámci pobytu na mezinárodním Encuentru (setkání) s domorodci v létě 2007.

27. března 2008

„Život na Horním mlýně...“

Životeň na Horním mlýně ve Křtinách nás provede jedna z obyvatel a obyvatelů Katka Jelínková. Ukáže nám, že je možné žít jinak, ekologicky, alternativně... blíže k přírodě a při tom všem ještě pořádat semináře, workshopy, akce...

- www.hornimlyn.cz -

10. dubna 2008

„Existuje šetrná turistika?“

s Petrem Ledvinou z Ekologického institutu Veronica. Ekoturistika, agroturistika, přírodní, dobrodružná, vesnická turistika a k tomu masová turistika. Má tato spousta pojmů vůbec nějaký obsah?

17. dubna 2008

„Práva zvířat - únik z velkochovů“

Projekci filmu z filmového festivalu za práva zvířat Otevři oči uvede a po filmu bude besedovat Tomáš Popp, předseda o. s. Svoboda zvířat.

Kancelář NESEHNUTÍ:

tř. Kpt. Jaroše 31

Brno 602 00

www.nesehnuti.cz

tel: 543 245 342 mobil: 605 239 579

Dále připravujeme večery na téma: problematika hypermarketů, setkání s ekozemědělci, fair trade workshopy, apod.... sledujte prosím naše webové stránky.

www.nesehnuti.cz

Večery s NESEHNUTÍm byly podpořeny v grantovém řízení MŽP.
Informace nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP.